

దూర ప్రాంతానికి సాహాయ్యము చేయుట

వివరణము

నాంబూరూ యెనుపుర ప్రభువుల సంస్కరణ విధానమును బలపరచుటకు, కరుణకు నెల ప్రారంభమున నూ|| బాబు ముచ్చేరవాడ బెంట్ల గారి యాసక్తియుక్తిం ద బొంబాయిలో అఖిలభారత మహానాది సభ జరుపబడినది. పిమ్మట దేశములో జరిగిన గొప్పకాశ్యపుల మా వాదమును బలపరచుటకు గుర్తుబెట్టుట కొరకు మును మా ఆమోదమును మరియొక సారి దృఢపరచుట సమాధిపరచు కలంది మే మింత్రకటనమును చేసితిమి. నిమోజన, కాభావిధాన సంఘమును వివిధ కార్యక్రమాలలో పాక్ష్యమును బుచ్చుకొనుచున్నది. మిడిలిటను ప్రభువుగారి తీర్మానమువై ప్రభువుల సభలో జరిగిన వాదనములకు వివరణలు పూర్తిగా హిందూ దేశముగకు వచ్చినవి. అంగ్లదేశమున క్రొత్త పార్లమెంటు ప్రజల సభ ఎన్నికైనది. అఖిలభారత దేశీయ మహాజన సభ డిల్లీలో సమావేశమైనది. సివిల్ సర్వీసు యుగోగ్యుల సంఘములు గూడ ఏర్పడి సంస్కరణ విధానముచే, ముందు వారికాఖిల కలుగు మార్పును గమనించి రహస్యముగా పని చేయ నున్నవని తెలియుచున్నది. అంగ్లదేశములోని ప్రాచీన పక్షమునారు సంస్కరణవిధానమునకు కేవలము కృత్రికముగా నుండినట్లు ప్రభువులసభలో జరిగిన యువస్వాసములవలన స్పష్టమగు చున్నది. కొత్తఎన్నికల పర్యవసానమును బట్టి యాచినను హిందూదేశమునకు గొప్పలాభము కలుగు నాధారము కనబడదు. మిడిలిటను ప్రభువు చేసిన ప్రతికూలమును నుపసాదనము తెగ్గుటకు నాలుగుటట్లు మాత్రమే చాలలేదను నంశమునందలి పరమార్థమును మనము అక్రద్ధగ నాలుచింప నూడదు. వెనుకటి పార్లమెంటు సభలో సభ్యులుగా నుండి హిందూదేశ సంస్కరణముల పట్ల సానుభూతిని జూపిన వారిలో చాలమంది మరల నిమోజనపడ రైరి. బాధ్యతగల వారెవరును 1917 సం॥ అగష్టు 20-న లేది నాటి ప్రతిపక్షమును తగ్గించుట కంగీకరింపరు. హిందూదేశ సంస్కరణ సమస్య యిత్రకు పరిష్కరింపబడక మూలదోయబడుననియు యూహించునాడదు. ముఖ్యంశ మేయనగా, ఈ సంవత్సరములోపల హిందూదేశ కాద్యదర్శి, రాజప్రతినిధిగార్ల విధానము పార్లమెంటువారిచే చట్టము చేయబడవలయును. సాధ్యమైనచో ఆమోదముల ఆనసరమని తలచిన ఆభివృద్ధి, విధానమునందు చేసిన మరయు మేలు. అంగ్లదేశములోను, హిందూదేశములోనున్న వ్యతిరేకమునుబట్టి ప్రతికూలురను కాంక్షింపజేయుటకు సంస్కరణ విధానమును తగ్గించుట కెట్టి ప్రయత్నములైన జరుగునో, హైందవ రాజనీతిజ్ఞులలో నెట్లంత మితనాదులును సంస్కరణములను అత్యధికముగా బలపరచినవారను గూడ న్యాయపరపక్షులై సాధ్యమైనంతవరకు ప్రతికూలుర ప్రయత్నముల నిరోధింపక మానరు. ప్రతికూలుర ప్రయత్నములకు మేముచింతించుచున్నట్లే డిల్లీలో సమావేశమైన అఖిలభారత దేశీయ సభవారు దేశానర్థకములగు తీర్మానముల నామోదించినందులకు గూడ విచారించుచున్నాము. అంగ్లదేశములోనున్న కాంగ్రెసుసంఘమువారిచగ్గర నిలసించుచు డిల్లీ కాంగ్రెసుసభవారి తీర్మానము చేసిరి. ఇట్టిసందర్భసమయమున బ్రిటిషుసంఘమువారు జేయు ప్రయత్నములకు నిరోధముకలిగించిరి. కాంగ్రెసువారు చేసినతీర్మానము

ప్రభుత్వమువారి వశముననున్న పాలనావికారమున భిక్షభాగము కానననభ్యుల మూలమున ప్రజామిత్రము చేయుటకులె ననుటలూ హిందూదేశ రాజకీయ సంస్కర్తలందఱు నేకీభ వించిరి. ఈ విషయమును ముంటాగు ఛెస్టునర్డుప్రభువుల ప్రజాభిక్షయందు చక్కని ప్రారంభమే నూదించబడినది. భవిష్యదభివృద్ధిని చేపూర్చును పరమావధియును సంపూర్ణస్వరూప పాలనమును బడయుట కందఱువు లేర్పరుపబడినది గాని విధానము సంపూర్ణముగాదు. దానియందు ముఖ్యవిషయము లలో మూర్ఖతేన విలువలను. హిందూదేశములలోని పరిస్థితు లలో, అపసరములను అనుమోలించుటలుగా నావిధానమును అభివృద్ధిజేయుట ప్రతిష్ఠాపనకు సంపూర్ణమును ముఖ్య భర్తము. అందఱును మనఃపూర్వకమున వాంఛించు నూర్పులను నివేదనలను వారి విధానమున చేయుటకుగాను మన కనుమో లించినంతవరకు నివేదికము నామోదించుట కంటె ఉత్తమ స్థానములేదు. హైందవరాజనీతిజ్ఞులలో కొందఱితైఖుమాద చాల విచారకరముగయున్నది. వీరు దేశీయులలో విశేషమంది కి ప్రతినిధులు కాకపోయినను క్రమబద్ధము నాంగ్లేయులవలెగా చాలమువారుండిని సంపాదించగలిగిరి. మేధావులును మార ద్విష్టేగిలవారును దేశాభిమానులును సమయో రాజ్యాంగవిషయ పరిజ్ఞానము కలవారును తరుణయువవిప్లవము గదే గవనిజేయు వారు నుని ప్రముఖులచే కాంగ్రెసును మహాసభ కిర్మిపబడి నది. గాని యిప్పుడది అతిశయల కతమైనది. ఇందుచే విక మత్యము దుర్బలమైనది. సంస్కరణవిధానమును బలపరచుటకును, స్వేచ్ఛాభావములను దానియందు కావలసిన మార్పులను బడచు గలగుటకును అనవసరములను తోచినందున 1918 సం॥ మన జరిగిన రెండు కాంగ్రెసు సభలకును, మితవాద నాయకులు జైల్లుట మూచిసేసి, అటు మూచియుట మితవాదులకు కష్టతరముగ నుండినను దేశహిత కాంక్షలనునే వారల్లు విడి పోయిరి. ఆంగ్లదేశమునను, హిందుదేశమునను గల రాజ్యాంగ పరిస్థితులను అన్ని విధములను గమనించినచో, దేశీయ మహా జనసభివారు కోరికరితని సంస్కరణప్రజాతీక, సంపూర్ణముగ మార్చబడునని ఆసింతుట కాధార మేమియును కనబడను. ఈ సంస్కరణము లింతకంటె కర్గింప బడకుండ నుండుటకును మూలసూక్తిములకు భంగము కలిగింపని అభివృద్ధి జరుగుటకును మనము నివేదికమును అంగీకరించుటయే సరియగు దేశాభి మానమని తలంచు చున్నాము. గడచిన జాతీయ సభలో విశేషమందిచే ఆమోదించ బడిన తీర్మానములను మేముగీ కరింపజాలము. సంస్కరణములను గూర్చి వారిభావము మాకు రుచింపలేదు. ఎవరిట్లునైనను, ఏవిధముననైనను సంస్కరణ విధానము భగ్న పరు ప బ డు నెడల వారి ప్రయత్నములను మేము ఖండింపక విడువజాలము. ఈ గొప్ప తప్పిదముచే, నాకననకరమును, అనివార్యమునగు పర్యవసానము కలుగుననియు, దానివలన ప్రభుత్వమువారికిని దేశీ యులకును అను బంధము చెడిపోయి, ప్రజలలో ఆసంతృప్తి యు, ఆందోళనమును దొరతనమువారిపట్ల కఠినకాళనములును కఠినశిక్షలును బయలుపేరు నను విషాదముతో మేము హెచ్చ రించు చున్నాము. బ్రిటీషువారును, మిశ్రీమండలియు స్వార్థం త్రవ్వాయ సంరక్షకు గడంగి ఘనముగు విజయముకు పొందిన తరుణమున ఇట్టిస్థితి కలుగుట దైవమన్నిపాకమే అనదగును. ఈస్థితిప్రస్తుత కాలమునందలి గొప్పరాజనీతిజ్ఞులచే నిశ్చయింప బడిన అంతర్జాతీయ వ్యవహారభర్తమునకు కేవలము ప్రతికూల మగును. అన్ని విధములగు అతివాదపద్ధతులను మేము నిరసిం చెదము. అఖిల భారత దేశీయ సభయొక్క సాంప్రదాయము ప్రకారమును, 1917 సం॥ము ఆగష్టుకాని ప్రకటన ప్రకారమును కమపద్ధతులమీద బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును బొందు నూత్రియును మేము బలపరచెదము. ఈ నివేదికమునై భార తముల నేకాగ్రతతో చూపుచున్నది గాన దీనిని ఆంగ్లదేశము నను, హిందూదేశమునను ఆమోదించదగును. శీఘ్రకాలములో, నిది చట్టముగా చేయబడునట్లు దేశీయులందఱు నివిధానము గంగీకరింపవలెనని విచార పూర్వకముగా విన్నవించుచున్నాము.

క్రొత్తపరకు, (పసిద్దమైన బ్లాక్ బిడ్డ పోకటెకలకు 1-5
రు. 8-8-0, చాటర్ ముచ్చు బడియల్ 7-8-0, నేపి చాటరు
ముచ్చు రు. 11, ఫ్లాస్క్ రు. 7, నేపి ఫ్లాస్క్ 9-8-0, నెల్లు
(నెం 210) 4-4-0, ఆర్జెన్టా (రా) 2-12-0, వెండిక్లెవ్ 0-15-0.
1386 R. K. Nathan & Co.,
Fountain-pen Specialists, Triplicane, Madras.

నేటి (22-వ తేదీ) యువయువ సరి కయిన గృత ఇరు వది నాలుగు గంటలలో బొంబాయి నగరమందు 500 మంది జనుల మరణించిరి. వీరిలో 311 గురు కలరావలన మరణించిరి. ఇందులకు గల కారణమును తెలుపుచు ఆరోగ్యకాఖ్యాది కాని ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు—మరణముల సంఖ్య ఇంతవఱకునుగ పెరుగుటకు కారణము నగరములో కలరా వ్యాపించుట వలననేయనియు, అందు ముఖ్యముగ నది కలు దారులలో వ్యాపించుట వలన ననియు తెలియవచ్చును. జనవరి 10-వ తేదీన కలరావలన 36 గురు మరణించిరి. మే 10-వ తేదీన ముల సంఖ్య తగ్గుచువచ్చెను. జనవరి 21-వ తేదీన పనివారలు సమ్మెకట్టిరి. మరికొన్ని దినములలో యెక్కువలయముల మూసివేయబడెను. 17-వ తేదీన కలరావలన 48 గురు మరణించిరి. నేటికాసంఖ్య 311నకు వృద్ధిపడి యంత్రాలయము లందలి దొడ్ల ముగయోగించు కూలీలు లక్ష ఏబదివేల మంది. అవి మూసివేయబడుటచే వారల వీధులలో తిరుగులాడుచు చావడులగు మూగిపోవుచున్నాడు. ఇట్లు మూగిపోవుటవలన వారవారోగ్యదేవతనాక బడుచున్నాడు. అవటి చెత్త నొక్క మారుగ తీసివేయుటకు వీలుకాకున్నది. ఇంక కలరాబాధ్యము వారిలో వ్యాపించునెడల దున్నివారము కాగలదు. పనివాండ్ర సమ్మెకట్టు గలన కలిగిన ఫలితములలో కొన్నివ్యాధులు వ్యాపించుట; సంఖ్య పెరుగుట. రోగము లన్నిటిలో కలరాను నివారించుట చాల కష్టము. మంచి యారోగ్యస్థితియందుండువాడే ఈరోగము పాలబడు నెడల చాల ఇబ్బందిపడ వలసివచ్చును. అట్టి సమయములలో ఆకలిచేమాడి మాడియున్న వారిని, చెడు ఆహారమును భుజించువారిని, కత్తిలేనివారిని, మందలమందలగ చిన్న చిన్న గృహములందు నూచువారిని, దొడ్లయందు పొనులెత్తు నది యెదిరించునెడల దాని నణచుట మానరసాధ్యముకాదు. శ్రీపురుషులు పెంటల నేపని వారంభించిన గాని నగరమునక పార నవ్వము కలుగ గలదు. ఇది ఆర్థికవిషయముకాదు. చావు బ్రతుకుల విషయము. ఒక్కకార్మికులకు సంబంధించినదే కాదు. నగర మందలి జనలందఱికిని సంబంధించినది. పనివాండ్రు మరల యంత్రాలయములలో పనిచేయవారంభించు నెడల చావడిలంత ఆపకవిధములగ నుండవు. 1,50,000 ల మంది పృజలొక్క చోటగూడకుండ జూచుట ప్రతియంత్రాలయాధికారికిని విద్యుత్తధర్మము. అంతమంది ఒక్కచోట చేరుటవలన నుమారు 70 టన్నుల మలమొక్కచోట గూడును. అందు చాల మట్టునకు చేతితో తీయవలసివచ్చును. దానివలన చాల అపాయము గలుగును గావున ప్రతివారు నించుటకు తగిన సదుపాయమును చేయవలయును.

చాచిలకా చాలభాగమునందు కలరా జ్వరపీడితులున్నారు. వారి కంటకు తగిన ఉపచారములను చేయుటవలన బయటపడినారు. టీకాను చేయుట మొదలగు కలరా నివారణోపాయములను విశేషప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కలరాకేసులను బాగు చేయుట కెక్కుమ ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నది. దురదృష్టవశాత్తు చాలమంది మెంటు నే కలరా జబ్బుపడిన వారి సంగతిని తెలుపబడుచున్నారు. కొందఱు దానివేయుచున్నారు. కొందరి స్వగతిని చెప్పనూ చెప్పరు. మందునూ ఇవ్వరు. ఆందు వలన గంటలలో వందల కొలది ప్రజలు మరణించుచున్నార. స్వచ్ఛందపరీక్షలువలన చాల లాభముగలగలదు. హిందూ మెడికలు అసోసియేషను, హ్యూమనటీరియన్లగు, సోషలు సర్వీసులీగువారలు, ఉపన్యాసముల నిచ్చియు, కాగితముల నంటించియు, కరపత్రములపంచిపెట్టియు, నిక ననేకవిధముల చాల సహాయము సొంతించుచున్నారు.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకా స్పోరేటు కాబడినది.)

(1428)

తిరువల్లూరులో తైలమావాస్థము హవాత్సవము
 రాక్షసిబాగు మొదలైన యితరసామానుల
 కలపుచేరైల్వేకంపెనీవారు తిరువల్లూరునకు
 ఎక్కువగా ప్రత్యేకపురైలుబండ్లను పైఉత్సవ
 మునకు వెళ్లదలచిన యాత్రికుల సౌకర్యమునకై
 వేడుకలనుని తిరువల్లూరునకు వెళ్లదలచిన ప్రజ
 లందరకు యిందుమూలముగా తెలియజేయు
 చున్నాడు.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

మదరాసు శాసనసభాసభ

జి. రామచంద్రారావు పంతులు ఎం. ఏ. గారు మాటలు వ్రాయుచున్నారు:-

రాజధాని యందలి 25 మండలముల తరపున 60 మంది సభ్యుల సేరీతిగ నెన్నుకొనబడినది, వెనుకటి వ్యాసమునం దున్నట్లుగా యుంటిమి. అన్యతర సంఘముల వారి తరపునను ప్రత్యేకవృత్తులలో నుండు వారి తరపునను నెన్నుకొన వలసిన సభ్యుల విషయము చర్చింతుము.

ప్రత్యేకవృత్తులు.

మనదేశపు ప్రకృతి పరిస్థితులను బట్టి దేశమునందలి అల్పసంఖ్యులగు జాతులవారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చి తీరవలయును. మాంటాగు సంస్కరణప్రకారము తయారు చేసిన వారు సయితము ఈ విషయముపట్ల సానుభూతిని బాపి యున్నారు.

దేశమునందలి ప్రజల దారిద్ర్యములను, అసహాయతలను జాతీయ జీవనమున కెంతయు లోపము కలిగియున్నది. ఇదియే మన పురోభివృద్ధికెంతయు అడ్డుపెట్టుచున్నది. ఈ లోపములు నివారణయగుటకు రాజకీయసంస్కరణము, ఆర్థికాభివృద్ధి విద్యాదానములు ప్రధానోపాయములు. ఈ కరములు మనకు ప్రసాదించబడినయెడల ఇతర నాగరక దేశములతో పాటు మనము సుయితము సమానపరిస్థితులలో నుండగలము. అందులను నే శాసనసభయందు దేశమునందలి వాణిజ్యవృత్తులలో నుండు వారి తరపున 10 మంది ప్రతినిధులనుండుటకు ప్రణాళికయందు ఆవకాశములు కల్పింపబడినవి.

ఇంతవరకును విశ్వవిద్యాలయము తరపున శాసనసభయందు ఒక్కరమాత్రము ప్రతినిధులు నుండియున్నారు. ఇక రిజిస్టరు పట్టకరిజ్జరులు 8 గురు ప్రతినిధులు శాసనసభకు బంతుటకు వీలుండును. ఇంతవరకును శాసనసభలో దేశమున కత్యవసరములగు విద్యావిషయములపట్ల పరిచేయటకు సామర్థ్యముండుటకు ఆవకాశములు దొరకినవికావు. సంస్కరణప్రణాళిక ప్రకారము ఈ లోపములు త్వరలో పోవుటకు సదుపాయములుగలవు.

మనదేశమునందలి భూస్వాములు ప్రత్యేకతరగతికి చెందినవారు. వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుట న్యాయము. ప్రత్యేకము జమీదారులు, భూస్వాముల పక్షమున శాసనసభయందు 5 గురు ప్రతినిధులుమాత్రము గలరు. కాని యిక ప్రణాళిక ప్రకారము వారి సంఖ్య ఏడిటికి పెంచువలసినది. భూస్వాములు మనదేశమున చాల పలుకుబడిగలవారు. దేశాభివృద్ధియందునకు చాల సహాయము చేయగలవారు. అట్టివారు శాసనసభలో మన పురోభివృద్ధికి చాల సేవచేయగలవారు. కావున వారికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మిచ్చవలసినదని మన జాతీయ జీవితమునకు చాల సహాయముచేసినవార మగుదుము.

పాంథిక ప్రాతినిధ్యము.

హిందువులు కాకుండ మనదేశమున ముసల్మానులు, క్రైస్తవులు, అంగ్లోయిండియనులు, యూరోపియనులు, ఇతర నిన్ను జాతులు పలువురుకలరు. వీరిలో మన తారతమ్యభావన సుకరితో నొకటి సంబంధములు లేవు. కావున వీరినందరిని సమానమునందలి ప్రజా జీవితమును పెంపొందింప జేయుటకు వీరికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము శాసనసభయందు నిచ్చుట అత్యవసరము.

మన రాజధానియందు ముసల్మానులు కొద్దిగ నున్నందున హిందూ ముసల్మాను సమస్త మనల నంత బాధింపజాలరు. వారు నూటికి 6 గురు వంతున మాత్రము మన ప్రాంతమున గలరు. కాంగ్రెసు లీగువారి ప్రణాళిక ప్రకారము ముసల్మానులకు జనాభానుబట్టి శాసనసభయందు 12 సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు స్వాతంత్ర్య మియ్యవచ్చును. ఇట్లైన హిందూ స్థానమునందులకే కాక ఈ ప్రాంతములలోనున్న ముసల్మానులలో చాలమంది హిందూమతమునుండి ముసల్మాను మతమునకు మార్చినవారై యున్నారు. మన జీవితములలోను వారి జీవితములలోను తారతమ్య మంతగా లేదు. మనతో కలసిమెలసి పనిచేయగలవారు.

కాంగ్రెసు లీగులవారి స్థానమునందుగాని మాంటాగు సెంసర్సు ప్రణాళిక యందుగాని క్రైస్తవులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మియ్యవలయు నని నూచించియుండలేదు. కాని అల్ప సంఖ్యులగు జాతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మియ్యవచ్చునని భరోజుగా నూచించబడినది. కావున మన రాష్ట్రమునందు క్రైస్తవులు, హైందవులైనవారు అంగ్లో ఇండియనులు

రోపియను లైనను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యములకు సర్వవిధముల అర్హులు. విద్యావిషయములలోను వీరు చాల ముందంజ వేసి యున్నారు. హైందవ క్రైస్తవులు మన రాష్ట్రమున 11 లక్షల 67 వేల 587 మంది గలరు. అందు చతురతు వ్రామును నేర్పినవారు ఒకలక్ష 67 వేల 439 మంది. ఇంగ్లీషు పండితులు 26 వేలకు వైగా గలరు. వారిలో 19 వేలకు వైగా చదువు వ్రామును, 18 వేల వందకి వైగా ఇంగ్లీషు పండితులు గలరు. యూరోపియనులు 14 వేల 905 మంది గలరు. వారిలో 12 వేల 745 మంది చదువు వ్రామును నేర్పినవారు. 12 వేల 585 మంది ఇంగ్లీషు చదివినవారు. ఈ కెకలలోని విద్యార్థుల సంఖ్యనుబట్టి హైందవ క్రైస్తవులు మాగురు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు ఆవకాశ మియ్యబడినది. అంగ్లో ఇండియనులు, యూరోపియనులు యెక యొక ప్రతినిధిని శాసనసభకు బంతుటకు ఆవకాశములు కల్పింపబడినవి.

ఇక మిగిలినవారు ఏమృ జాతులు. వీరిలో విద్యావ్యాప్త పన బహు తక్కువగానున్నది. వీరి విద్యావీనతలన వీరికి ప్రత్యేక ఎన్నిక సంఘముల నేర్పరచి ముగ్గురు ప్రతినిధులను శాసనసభకు బంపించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి.

కృష్యద్యమము.

గూడూరి రామచంద్రారావు పంతులుగారు: శాసనాధిపతిగారు చొదలిగారు.

అనాదినుండియు భారతదేశము కార్షిక దేశము. ఇప్పుడిందు గానియున్నప్పుడు పారిశ్రామిక జీవనము కలు ఆధునికము. కర్షక జీవితములో అనేక మార్పులు కలుగింపినవి. అన్యట్లుగా కట్టి కల్లుపు న్యవసాయము వాడుకలోనికి రాక పూర్వము భూములు పెట్టినవ్యయములకు మూతము లేగియుండి కర్షకులైన ఆధారదేహుండియు వైవాసుకులను కలిగి యుండుటచేత దేశము పరిపూర్ణ సస్యాభ్యయై సాధారణముగ సుఖముగ నుండినది. కలెక్టురు ఆఫ్ఫిషియల్సు కలిగినను పూసంపన్నములకు ఒక్కొక్క పర్యామము ప్రాప్తియందుండెడిది. కర్షకు స్థితిమైచి నీటి యాధారము కాదని యు నందులకు ఏళ్లకును అనేకట్లు కట్టి నిర్వహించినచో స్థిరమును నిశ్చయము నగు నీటి ఆధారము బడెనునచ్చు ననియు దొరతనమువారు వాగుగ యోచించి నీటిపారుదల నెలకొల్పి యున్నారు. కాని, అందుకు విరుద్ధముగ కలెక్టురు మృగ్యమై దారిద్ర్యము క్రమముకు మారుగ, కర్షకులకు కలెక్టు ఏర్పడి మహాక్షయ జేసెడి ఇతర కలెక్టుతో సమానాధారముడై స్థితులు సమకూరినవి. నవభారత భివృద్ధికు శ్రీ దాదాభాయి నౌరోజీ దేశసేవా పరాయణులగు శ్రీ గోపాల కృష్ణ ఘోష్టే, రాచకా ర్య ప్రా ప్తి యుల గు శ్రీరమే శ చంద్రదత్తు మున్నగు మహామహు లందరు వై యంతమును సమస్త యుక్తముగ, దేశకాలపాత్రోచితముగ నిరూపించి యున్నారు. ఇప్పుటి దుస్థితిమునకు (రాజకీయ, ఆర్థిక) కారణము లెవ్వయినను వానిని బాపుకొను మార్గముల నరముటయు అవధతుల నవలంబించుటయు అందఱును ముఖ్యముగ కర్షకులకు అవశ్యక ద్రవ్యము. ఇతర నాగరక దేశములలో కూడ ముందడుగువేయుటకు గాని మనయందఱును వాంఛించు స్వరాజ్యప్రాప్తి నిొందుటకుగాని, కొంతవరకైన దేశాభివృద్ధి యవకలగు మేలుననుసరించు ఉద్ద్యమములుగాక వృత్తులకు సంబంధించిన ఉద్ద్యమములు సంఘములును ఆందోళనయును ప్రబలవలెను. మనదేశమున వృత్తులన్నిటిలో ప్రాముఖ్య మగునది కృషికంపై జేటోకటిలేదు అనునది నిర్వివాదాంశము. కొలను గుణ్యముగ ఏ ఇతరవృత్తుల నవలంబించుచున్నను ఏమాత్రమైనను భూమిలేనివారు బహుమారు. ఆయావృత్తులు మానుకొనిన వెనుకను కోర్కెపువ్వమును అస్వల్పభూమియే పలువురుకల జీవనాధారమగుచున్నది. అట్లునచో, కేవలము భూమిమీదనే ఆధారపడియుండి అనిసంధిపతిమ ఎండిన ఎండుచు సాచు కాన్డ పెట్టుబడి వడ్డెలుబిగనంకను శిష్యార్థ పుష్పము యింకొక వైపునను దొరతనమువారి అధికభూమి కిక్కులు కొలిచి గొప్ప అధికారుల సంతృప్తికై సమస్తం ప వలసి వచ్చు మహా వైవేద్యములు, ఆవసర నయ వేద్యములును మరియొక ప్రక్కను నిరంతరజ్ఞానము వివిధములగు జాడ్యములను నాలవదిక్కునను ఇట్లు నలుగ నుండియు యిడుముల పాలై పీల్చి పిప్పిచేయబడుచున్న నలుగురు కర్షజీవులు రాజ్యాంగమునకు నాగరకములను మూలాధారము నగు కృషీకులని అవధర్మ నాతీతము. అభాగ్యములో చిక్కియున్న

అట్టి స్వచ్ఛందవృత్తిని సౌఖ్యకరమును సంతుష్టియుకమును, సంతోషప్రసమును సౌఖ్యకరము నగునటులు జేయుటకంటె మహోత్సాహమును పరమపరిత్యము నగు ప్రయత్నము మరియొకటిలేదు. అందుచేతనే నేవారిరతులును సాత్విక మూర్తియునగు శ్రీగాంధీమహాత్ముడు ఏ ప్రయత్నము పూనినను ఏదైన ప్రభుసోపానముగ నైకొనుచున్నాడు. దక్కను, గుజరాతు సంఘములు ఇట్టి మహాబాళయమునకే పాటు బడుచున్నవి. ఇట్టి యుద్ద్యమము ఆంధ్రదేశమున గూడ చాల కాలము క్రిందటనే ఉద్భవము కావలసియుండెను. ఇప్పుడైన తదుద్ద్యమము వెంటనే బహుళ వెదలదీసి శీఘ్ర కా ర్యాన్ని ఖులగుట అత్యవసర మని సోదరకృషీకులలకు విన్నవించుచున్నాము.

ప్రస్తుతము ఈ దిగున వివరించిన కార్యక్రమము నూచించుచున్నాము.

(1) ఆంధ్రదేశమునందలి వివిధమండలముల నుండి రైతులు అకగా ఏ మాత్రమైనను భూవసతి గల వారందరను, ఆంధ్రదేశము కంతకు కూటస్థుల మగు దెజవాడయందు గాని మరియొక ముఖ్యప్రదేశమున గాని ప్రాతినిధ్యము మూలమున సమావేశమై ఒక్క మహాసభదరికి కృషికి సంబంధించిన వివిధవిషయములను చర్చించి తీర్మానింపవలెను.

(2) మామూలు "ఉప్పా" సభల తీర్మానములకే కాక గడమై జిల్లంక కార్యోన్ముఖ మగునటుల ఎడకెగని ప్రయత్నము చేయుటకు "ఆంధ్రకృషిసంఘము" అను ఒక మహాసంఘము కార్యక్రమగ స్థాపించ బడవలయును. ఈ సంఘ నిర్మాణముయొక్క వివరములయు వై జెప్పిన మహాసభలో నిరూపింపబడవచ్చును.

(3) మహాసభ (1) వ వేరాలలో జెప్పిన ఆంధ్రకృషి మహాసభ యేమేల ఒక్కొక్క మండలములో జరుగుటయే గాక వానితో కృషి ప్రదర్శక మొకటి జరుప బడవలయును. ఇందు కృషిరంగా కర్షకులయంతయు ప్రదర్శించ బడవలయును.

(4) కృషిర్యత్తికి అనుబంధములగు పలువిధములైన కర్షకుముఖములను వెలిబుచ్చుటకును వారి నివారణోపాయములు ఖంట్లాపభంబుగ చాటుటకును ప్రభత్వముకును, కృషిర్యత్తికి కిర గల పన్నరాను బంధమును నిరూపించుచు ప్రభుత్వము నాకు ఈవిషయమున నెలవేర్వలసిన విధులను వారికి నచ్చ జెప్పటకును వేయాలి ఆంధ్రకృషిమాతకు మామృగ కండుటకు అధ్యయన వార పత్రికయైన సుకటి ప్రచురింప బడవలయును. భాగము 1-కి 5 రూ లకు మించని షేర్లుగల ఒక "సమిష్టి పరిమితి సంఘము" ను అధ్యయన ఒక లక్ష రూపాయలైనను నూలంపనతో స్థాపింపబడవలెను.

(5) హిందూదేశమున ప్రతిరాష్ట్రమునందును అట్టి కృషిసభలు స్థాపింపబడునటుల ప్రయత్నము నున్నట్లయే గాక అట్టివానితో గలసి భారత కృష్యద్యమమునకై నిరంతరము పాటుపడవలెను.

ధీల్లీ బిరుదములు:—రాజప్రతినిధిగారి బసకెతుగ నేటిదినము (24-వ తేదీ) నెవ్వసభ జరుగును. ఆ సమయమున నీ కిరినివారి కాయా బిరుదము లీరుబడును.

కె. సి. ఎస్. ఐ:— దాటియా మహారాజు, జావల్పూరు మహారాజు, మా. బొసాం క్షేట్టు గారలకు; సి. ఎస్. ఐ:— షేరార్డు, గుల్బర్గా, లెప్టి నెంటుకర్నలు వాపమైరు, మేజరు జనరలు డబ్ల్యు. లీగారలకు; జి. సి. ఐ. ఇ:— ఆల్బారుమహారాజుగారికి; కె. సి. ఐ. ఇ:— కర్నూలు సర్ వాల్టరు బుచానన్, లెప్టి నెంటు కర్నూలు రాజా జయచంద్ర గారలకు; సి. ఐ. ఇ:— క్లట్టరుబక్కు, లాంగ్లీ, సయ్యదు ఆబూజాఫరు, పంజీత్ గోపినాథు, మేజరు స్టీవెన్సు గారలకు; జి. సి. ఐ:— జనరలు సర్ ఆర్థరు బేరెట్టుగారికి; కె. సి. ఐ:— లెప్టి నెంటు జనరలు వాడ్సు గారికి; సి. ఐ. — మేజరు జనరలు విలియమ్సు, బ్రిగేడియరు జనరలు వామూరు గారలకు; జి. సి. ఐ. ఇ:— గ్యాలియరు, జయపూరు, కోటా మహారాజులకును భూపాలు బీగనునకు; కె. ఐ. ఇ:— ధారుమహారాజు, సర్ ఛార్లెసు క్రిస్టులాండు, లెప్టి నెంటు కర్నూలు మంగు గారలకు; సి. ఐ. ఇ:— సర్ ఆర్థరు ఆండెర్సను, గాండ్లెట్టుబక్కు గారలకు ఓ. ఐ. ఇ:— రాయబహద్రులు బూటాసింగు, బ్రిగేడియరు జనరలు ల్యూగు, మార్షి ను, మేజరు వీలియాసు, లెప్టి నెంటుకర్నలురా ను, గ్రేపు, కర్నూలు, భావబహద్రు సర్దారు ఆల్బర్చిమిడు, రాయబహద్రు సేవప్రసాదుగారలకు; ఎం. ఐ. ఇ:— కస్తూరి టి. హూజిను, కస్తూరు నవాబు అన్సూను నవాజభాను, ఇస్మాయిల్ ఝావగారలకు; మహారాజా:—నవనగర ధారంగధర మహారాజుగారికి, పోనీసు బహుమతి బాబూ సతీశ చంద్ర దేవర్ గారి కిరుబడును.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ జనవరి నెల 24-వ తేది

శుక్రవారము.

బంగోలు పశుప్రదర్శనము

ఇకముందు జరుగవలయునా?

గత వత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో బంగోలు నందు జరిగిన 13-వ పశుప్రదర్శన మాతాభంగ కరముగ నున్నదని, ప్రజాభిప్రాయము ప్రబలి యుండెను. ఈ యభిప్రాయమునే వ్యవసాయ శాఖాధ్యక్షులగు స్టూవర్టుగారును, చెన్నపురి వెటరినరీ కళాశాలాధ్యక్షుడును గూడ వెలిబుచ్చుచున్నారు. కాని ప్రదర్శనము ప్రజానురంజకముగ లేనందులకు వారు మాసిన కారణములు విశ్వాస యోగ్యములు గావు. ప్రదర్శనము నొక మాసము ముందుగ జరుపుటచేతను, 1917-వ సంవత్సరమున ప్రదర్శనము జరుగకుండుటచేతను, రయితు లీ ప్రదర్శనము జరుగునో లేదో తెలియక పశువుల బంధ మాని యుండు రని, వీ రభిప్రాయపడుచున్నారు. వీరీ విషయమై రయితుల యభిప్రాయమును గుర్తెరింగిపట్టుట గానరాదు. పశుప్రదర్శనమునే, పశువుల స్థితి నానాటికి చక్కబడునని ప్రదర్శన మారంభించబడినపుడు ప్రజలు తలచి యుండిరి. బంగోలు పశువులు దేశ దేశములందును ప్రఖ్యాతి వడసినవి. పశుప్రదర్శనములు వాటి ప్రాముఖ్యమును ప్రకంచమున కెఱుక జూచెను. జావా, ఫిలిప్పైను దీవులు మొదలగు దూర దేశముల నుండి ఆయాప్రభుత్వముల ఏజెంట్లు పశుప్రదర్శన మునకు విచ్చేసి, చక్కని పశువులను కొని తమ దేశములకు బంపుట కారంభించిరి. రాను రాను శ్రేష్ఠ మగు పశువులు దేశము విడిచి, విదేశముల కేగుటచే, పశుజాతి క్షీణత జూచెను. పశు ప్రదర్శనములు జరిగిన కొలదియు, దేశమునకు లాభము గలుగుటకు బదులు, పశుసమృద్ధి దగ్గుట సంభవించెను. దేశములకు పశువుల కొనిపోగూడదని, ప్రభుత్వమువారునిషేధించినచో, ప్రజలలో నుత్సాహము గలిగియుండెడిది. అట్టి యుత్తరపు వెలువడనందుచే, ప్రదర్శనములు ప్రజలలో నిరుత్సాహము పురికొల్పు జొచ్చెను. ఈ ప్రదర్శన ములను పూర్తిగ నాపివైచుట లాభకర మని, మండలసభలు తీర్మానించుచుండెను. ప్రజలు తమకు పశువిక్రయముచే జేరుచున్న తాత్కాలిక లాభములకన్న దేశమునకు గలిగెడి నష్టమే యధిక మగునని భాగం గ్రహించిరి. ప్రజలలో ప్రబలిన క్రొత్తతలంపుల గమనించి, రెండువత్సరముల కొక మారు ప్రదర్శనమును జరిపిన చాలునని, పశుప్రదర్శనసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. నిరుత్సాహము ఫిబ్రవరి నెలలో జరిగిన ప్రదర్శన మిక్రొత్తమార్పు పనులనించి జరిగెను. 1917 సంవత్సరమునందు ప్రదర్శన మనలే జరుగలేదు.

ఫలిత మేమయ్యెను? వెనుకటి వత్సరముల కన్న ప్రదర్శనపడిన పశువులసంఖ్య చాలవరకు దగ్గెను. 1916-వ సంవత్సరమున 716 పశువులు ప్రదర్శించబడియుండ, 1918 సంవత్సరమున 41 పశువులు మాత్రమే ప్రదర్శించబడెను. రెండుసంవత్సరముల యవకాశమిచ్చినను, ప్రజలు తగినయుత్సాహము జూపలేదు. ప్రదర్శన మారంభ మగునపుడు, ప్రదర్శన సంఘాధ్యక్షుడు ప్రజ

లలో ప్రబలిన అయివ్వుతకు కారణముల నన్నిటిని వివరించెను. ఎనిమిది వత్సరములనుండియు శ్రేష్ఠ మగు పశువులు దేశమును విడిచిపోవు చుండెను. 1916-వ సంవత్సరపు ప్రదర్శనము, జరిగిన వాటి నుండియు, జావా ఫిలిప్పైను దీవులముల ప్రభుత్వములవారు 2 లక్షల పశువులకుపైగ కొనితమదేశముల కంపిరి. గతప్రదర్శనము జరుగునాటికి, డచ్చి ప్రభుత్వ ప్రతినిధి 500 పశువులగొని, జావాకుబంపుటకు సిద్ధముగనుంచెను. ఇట్టిస్థితిలో పశువులరకము చాలవరకు క్షీణించుటలో, వింత యొద్దియు నుండజాలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు వ్యవసాయము గూర్చి సలహా నిచ్చెడి బర్నాడు కమిషనరీగారు గూడ “చెన్నరాజధానిలో ననేకభాగములకు పశువుల ఎగుమతి నష్టపాదకముగ నుండి, పశు సంఖ్యలను చాలవరకు క్షీణింపజేయుచున్న”దని స్పష్టపరచియుండిరి. ప్రదర్శనసంఘమువారు వ్యవసాయపు బోర్డునకు తమ నివేదిక సంపుట, బంగోలురకము చాలవరకు క్షీణించిన దనియు, ఎగుమతి నాపుచు ప్రభుత్వము వారు శాసనము గావించవలయు ననియు చెలిపిరి. ఇట్టి స్థితిలో పశువుల ఎగుమతి, ప్రదర్శనాపజయమునకు కారణము గాదని స్టూవర్టుగారు దలచుట, విచిత్రముగ నుండక మానదు. పశు ప్రదర్శనము నొక మాసము ముందుగ జరుపుట చేతను, 1917 సంవత్సరము ప్రదర్శనము జరుగకుండుట చేతను ప్రజలు ప్రదర్శనము జరుగునో లేదో యని తలచి పశువుల బంపియుండక పోవచ్చు నని స్టూవర్టుగారు హించుచున్నారు గాని, యీ యూహకును ఆధార మంతగ గాన్పించదు. ప్రదర్శనము జరుగునని తెలుగుభాషలో వేయబడిన 2000 అచ్చు నోటీసులు ప్రతిగ్రామమునకును జేరునటుల తాలూకా తహశీల్దార్ల మూలమున పంచిపెట్టబడినవి. ఫానికముగ గూడ నివి పంచిపెట్టబడెను. గుంటూరుజిల్లా గెజట్టులో, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మూడు సంచికలలోను, ప్రదర్శనము జరుగునని ప్రకటించబడెను. ఫిబ్రవరిలో ప్రదర్శనము జరుగనుండ, సెప్టెంబరునెలలోనే ప్రదర్శనము విషయమై ప్రచురింప బడెను.

అక్టోబరునెలలో ప్రదర్శనపు తేదీలు నిర్ణయింపబడెను. వెంటనే ప్రదర్శనపు తేదీల దెలుపుచు 2000 అచ్చు నోటీసులును, 2250 బహు మాసముల వివరపు నోటీసులును గుంటూరు నెల్లూరు జిల్లాలలో పంచిపెట్టబడెను. 17 జనవరి తేది జిల్లాగెజటు సప్లిమెంటుగ యీ నోటీసులు తిరిగి పంపబడెను. ఈ కారణముచే, రయితులకు ప్రదర్శనము గూర్చి సమాచారము తెలియ లేదని యూహించుట నిరాధారము. ప్రదర్శనముల మానివేయవలయు నని యభిప్రాయపడినది ప్రజాసమావేశములు మాత్రమే గాదు. తాలూకు బోర్డులు గూడ యీ ప్రదర్శనములపై నాదరము జూపలేదు. 1915-వ సంవత్సరమునుండియు సర్పా రావుపేట తాలూకా బోర్డువారు ధనసహాయ మొసగుట మానివైచిరి. తెనాలి గుంటూరు తాలూకా బోర్డులవారు పిచ్చిట మానివైచిరి. పరిశీతుల నన్నిటి పరికించిన, ప్రదర్శనము దేశమున పశుసమృద్ధి కనగదాయకముగ నున్న దని సువ్యక్త మగుచున్నది. పశుప్రదర్శనసంఘమువారి యర్హముల గుర్తెరింగియు, యింకను ఈ ప్రదర్శనముల కొనసాగించుటలో నుద్దేశ మెద్దియోగ్రహించజాలకున్నారము. ఆచారమును వదలజాలకను ప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుటకును, యిక్కార్యమును కొనసాగించ దలచుచో, ప్రజలీ విషయమై సంఘమువారికి తమ యభిప్రాయము గూర్చి సచ్చ జెప్పవలయును. గత ప్రదర్శనమున కధ్యక్షత

వహించిన దివాను బహదూరు పి. రాజగోపాలాచార్యులగారు తమ యువన్యాసములో, ప్రదర్శన సంఘము వారి విషయమై గల సాధకబాధకముల నన్నిటిని జాగరూకతతో విచారించి, ప్రదర్శనముల జరుపవలయునో మానవలయునో నిర్ణయించుట భావ్యమని హిత మొసగి యుండిరి. ప్రదర్శనసంఘములో క్రొత్త సభ్యు లెన్నికొనబడనున్నారు. వీరు త్వరలో సమావేశమై, యీ ప్రదర్శనములవలన దేశానర్థక మెక్కుడగు నని తోచినచో, మానివేయుట సంభావ్యమని సూచించుచున్నారము.

కాంగ్రెసు తీర్మానములు

కాంగ్రెసు తీర్మానములను సఫలము గావించవలయు నని, యితర రాష్ట్రములలో సభలు జరిగి, తంత్రీవార్త లొంగుదేశాధికారుల కంప బడుచున్నవి. మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘము వారును, స్వరాజ్యసంఘమువారును గలసి బహిరంగసభ జరిపిరి. ఆ సభకు అలేకారు గారధ్యక్షత వహించిరి. స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగవలయు ననియు, సాధన సభకు తిలకు, గాంధీ, హస్సేను యిమాముగార్లను ప్రతినిధులుగ సంగీకరింపవలయు ననియు, నీ సభవారు ఆంగ్ల దేశ ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. అంతియగాక, కాంగ్రెసు తీర్మానమును సమర్థించుచు, మధ్యరాష్ట్రముల కన్ని రాష్ట్రములతో బాటు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మొసగవలయు ననియు, సంస్కరణ విధానములో మధ్యరాష్ట్రములకు మిగిలిన రాష్ట్రములతో సమానస్థాన మొసగవలయు ననియు, వీరు తీర్మానించిరి. ఇట్టి సభలు, దేశమందెల్లడలను జరుగవలయును. ప్రజాభిప్రాయ మొంగ్ల దేశమునకు వ్యక్తము గావలయును. ప్రజలు తమ దృఢ సంకల్పమును వ్యక్తపరుపనిది, ఆంగ్ల దేశము నకు వెడలెడి రాయబారుల చేసెడి కృషి సఫలము గాంచజాలదు. ఈ తరుణమున, కాంగ్రెసు వత్సవలంబులలో సూక్ష్మభేదములు ఢిల్లీ సమావేశములో పొడసూపినవి. ఈ భేదము లంతగ బాటింప బడదగినవి గావు. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును, బాంబాయి సభవారు ఆటు సంవత్సరములలో నొసగవలయునని కోరిరి. ఢిల్లీ సభవారు వెంటనే ప్రసాదించవలయు నని తీర్మానించిరి. అధిక సంఖ్యాకులు ఢిల్లీ తీర్మానము నకును అల్పసంఖ్యాకులు బాంబాయి తీర్మానమునకును అంగీకారము జూపిరి. బాంబాయి సభ జరిగిన నాటినుండియు, ఈ విషయమై ప్రజాభిప్రాయము పెరిగినది. బాంబాయి శాసన నిర్మాణ సభ్యులు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును గోరిరి. కొన్ని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు గూడ ఇందుల కంగీకరించి, తమ తమ సూచనల సంపెను. మాంటాగూ విధానావలంబులు దప్ప, మిగిలిన వారెల్లరును ప్రభుత్వవిభాగము, సంఘ ర్థమునకు కారణమగునని చెలిపిరి. ఇంతియగాక ఆటు సంవత్సరముల గడువు సంగీకరించుచో, ప్రతి సంవత్సరపు కాంగ్రెసు సభయందును, గడువును క్రమక్రమముగ దగ్గించవలసి యుండును. రానున్న కాంగ్రెసులో నాలుగుసంవత్సరములును నాపై కాంగ్రెసులో మూడు వత్సరములును, తగ్గింపవలసి వచ్చుట హాస్యాస్పదముగ నుండును. మితవాది యగు మాలవ్యాగారు గూడ తమ ప్రారంభోపన్యాసమున, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును కాంగ్రెసు సభవారు గోరవలయు నని సూచించియుండిరి. ఏది యెట్లున్నను ఆటుసంవత్సరముల గడువు గూర్చి గలిగిన అభిప్రాయభేదము

ప్రధానము శ్రమల నేమియు బాధించదు. ఇందు విషయమే గలిగిన యభిప్రాయభేదముచే, రెండు వక్షము లేర్పడవలసిన యవసరము గాన్పించదు. రాలెట్టుసంఘపు సూచన లమలులోనికి రానుండుటచే, లా, జస్టిసు, పోలీసుశాఖలు ప్రజల వశమం దుండుట ఎంతటి యవసరమో, వ్యక్తమగుచున్నది. ఏది యెటు లున్నను, కాంగ్రెసు వక్షములు రెండును కాంగ్రెసు సభయందే యుండి కృషి సలువ దలచి యుండుటచే, తత్తరపాటున కవకాశము లేదు. కాని, కరస్పరనింద మాత్రము, ప్రకమాభివృద్ధికి దారిజూప జాలదు. కాంగ్రెసు సభలో నెన్ని జేతనముల వారయినను కలసి కృషి సలుపుటకు వీలున్నది. ఈ తరుణమున కాంగ్రెసు సంఘములును, స్వగాజ్యసమితులును శీల్యోని కాంగ్రెసు తీర్మానముల గూర్చి ప్రజలలో నుద్బోధించుటకు బునవలయును. ప్రజాభిప్రాయములను ప్రస్ఫుటముగ దెలుపవలయునని, కాంగ్రెసు కాయబారుల గోరవలయును. కాంగ్రెసు కాయబారు లాంగ్లదేశమునకు వెడలెడి యుద్దేశము, మధ్యస్థము జరుపుట తంతమాత్రము గాదు. అట్టి యధికారము ప్రజాప్రతినిధులకు లేదు. వారు చేయున దెల్లను, జాతీయోద్యమనిజస్వరూపము నాంగ్లప్రజలకు సుబోధపరచుట మాత్రమే. ప్రజల కోర్కెల గూర్చి రాజీనామా కొడబడుట, వారి ధర్మ మంతమాత్రము గాదు. ఈ తరుణమున రాజద్రోహ శాసనముల సాధారణరూపిని, అంగ్లో హైందవపత్రికలు సంస్కరణములను విఫలపరుచి గోరుచున్నవి. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక సిన్నటిదినము దీర్ఘవ్యాసము ప్రాయము, స్వపరిపాలనము ప్రజల కొరకగుడదని, మాపుటకు క్రొత్తచట్టములను చేయులేకకొనినది. ప్లేట్యుమను, మద్రాసు టైముస్ మొదలగు పత్రికలు గూడ ఈ మార్గమునే యవలంబించుచున్నవి. ఇంకో బ్రిటీషు సంఘమువారి సమయమునం దెట్టి యార్భాటము గావించుచున్నారో తెలియదు. ప్రతికూలు రెట్టి కుటిలప్రయత్నముల జరుపుచున్నను, స్వాతంత్ర్య వాతావరణమున స్వాతంత్ర్య నిరోధము సఫలము గాంచజాలదు. తమ యద్యము సత్యముచే, భాంతీయులకు విశ్వాసము గలిగి, తత్ఫలప్రాప్తికై, ఏ రాత్రిసమర్పణ గావించునెడల, విఘ్నవరంపర లచిరకాలములో తొలగిపోయి గమ్యస్థానము సుకరముగ జేరగలుగుదురు.

సమక్షములు

బాంబాయిలోని మిల్లులకలవర మింకను సంత మొందలేదు. కూలీలు ఫ్యాక్టరీలలో జేరుట కంగీకరింపలేదు. ప్రస్తుతము సందర్భాన్ని ఏర్పడియున్నది. యజమానులు ఉదారభావముతో మెలగినగాని, ఈ దుస్థితి యంత మొందజేరదు. యజమానులు తగిన దూరదృష్టి గలవలసివచ్చి, ప్రభుత్వము వారయినను జోక్యము గలుగజేసికొని, యాదుస్థితిని సంతృప్తికరముగ సంతమొందించుట యవసరము. కూలీబాంధు పద్ధతి బ్రవేశింపకుండుటచే, కలరా మొదలగు నంటురోగములు బాంబాయిలో ప్రజలమై, భీతిని పురికొల్పుచున్నవని, వివరింపబడినది. సమైక్యత లంతరించుట బాంబాయి పౌరుల ఆరోగ్యమునకు గూడ సత్యసరమగుచున్నది. త్వరలో సిద్ధుర్భరస్థితి తొలగి పోవుగాక యని గోరుచున్నారము. వెట్టుబడికిని, కరిశ్రమకును పోరాటము, బాంబాయియందే గాక, బ్రిటీషుదేశమునందు గూడ ప్రబలుచున్నదని, నేటి తంత్రీవార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇంజనీరింగు శాఖలలో లండనులో 20 వేలమంది మనుజులు సమ్మెకట్టి రని తెలియుచున్నది. యూరప్

మైరులో నలువదివేలమంది కనిపాటలు లేక యున్నారనియు, స్కాట్లండులో గూడ సమ్మె జరుగవచ్చుననియు, రైల్వేవనివారలు గూడ కనిమానెదమని బెదరించుచున్నారనియు, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. కరిశ్రమలలో, యజమానులలో బాటు కరిశ్రామికులకు గూడ సమానబాధ్యతలు సమానవ్యవహారాలు గలవని, యజమానులు గ్రహించనంతవరకు యీకలవర మంతమొందదు. ఈ సమస్యను ధైర్యముతో నెదుర్కొని, త్వరలో కరిష్కరింపనియెడల, పారిశ్రామికాభ్యుదయము నకు నీడనికొరత వాటిల్లక తప్పదు.

శ్రీకృష్ణాశ్రమము

గుంటూరు జిల్లాలో పెంపాలెములో ఆదిమూర్తుల యభ్యుదయము కొరకై గతవత్సరము 10 వ తేదీన, శ్రీకృష్ణాశ్రమము స్థాపించబడెను. ఈ సంఘోద్దేశములు శ్లాఘనీయములు. ఆదిమూర్తులు మతాంతరులు గాకుండ చూసుటకును, వారిలో విద్యను వ్యాపింప జేయుటకును, అంటరానితనమును రూపుమాపుటకును, యీ సంఘము వారు ప్రయత్నించెదరు. ఈ యాశ్రమమునకు పుతుంబాక నరసయ్యగారు వేయిరూప్యముల ఖరీదు చేసికొని పొలము గొనియిచ్చిరి. అదొక తాటాకు సాక వేమబడెను. పాఠశాల యొకటి స్థాపించబడెను. ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులును, 42 మంది పిల్లలును ఆ పాఠశాలయందు గలరు. విద్యార్థులకు బేసద సాహిత్యము జేయుటకు ప్రయత్నములు కొంతవడి జరిగినవి. పాఠశాలకు భవనమును నిర్మించుటకు 250 రూప్యములు చందాలు వేయబడినవి. ఇంకను 250 రూప్యములు గావలయునని, కార్యదర్శులు గోరుచున్నారు. ఏ విజ్ఞానమునకు, ఆంధ్రులు తగువిధముల పోషింపగోరుచున్నారము. ఈ సంఘము వారిటీవల ప్రథమ సాంవత్సరికోత్సవము జరిపియున్నారు. ఆదిమూర్తుల యుద్ధరణమువలె ఆశ్రమకార్యదర్శులగు పుతుంబాక సీతారామయ్య, నల్లపాటి హనుమంతరావుగార్ల సత్ప్రయత్నములకు దీనకాంక్షపును అనాధరక్షకును, కని శ్రీకృష్ణ భగవానుడు సాయపడు గాక!

క్రొత్తపద్ధతి గాదు

కరాచీలో ప్రచురింపబడిన న్యూ టైముస్ పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది: "కాంగ్రెసు సభలో విషయనిర్ధారణసంఘమునందును, మహాసభ యందును, లేమ సూచనల నెటు లయినను విఫలపరుపవలయునని ప్రాతికూల్య మేర్పాటు గావించబడె నని, బిసెంటు గారు తప్పు కట్టుచున్నది. ఇది నిజమో కాదో తెలియదు. కాని, గత ఆగష్టుమాసమున ఘోషిత హాలులో మద్రాసు రాష్ట్రీయసభ జరిగినపుడు, ఆమెయు ఆమెస్నేహితులును పూటులకొరకెంతటి ప్రయత్నముల జేసిరో, ఆమె ముఱచినదా యేమి?"

జాను రాకొమారుని మరణవిచారము.

ఫిబ్రవరి 6-న తేదీని రంగూను దొరతనపు కార్యాలయమున కనభోజి జరుగవలసియుండెను. చక్రవర్తిగారి చిన్న కుమారుడు పరలోకగతుడగుటకున నది ఆసితోయండెను. కలకత్తా పురపాలక సంఘమువారు జాను రాకొమారుని మరణమునకు విచారించుచు చక్రవర్తి దంపతులకు సానుభూతిని తెలిపిరి. చక్రవర్తిగారి కుమారుడు జాను రాకొమారుని మరణము నకు సంతాపము తెలుపుమిత్తన జనవరి 20 వ తేదీనండి ఆరువారములవరకును విచారించిక్నామును దాల్చుటయెను. ఇస్లామునా వలన రంగూనులో క్రిందటి బుధవారము నాడు 9 గురు మరణించిరి. క్రిందటివారము 91 గురు మరణించిరి. అందు 26 గురు క్వాసరోగములవలన మరణించిరి.

స్థానిక వార్తలు

విదేశీటపాలు:— ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రము లు, 2 నాదాశక్తి కలవల మంపకు టసా జనరలు పోస్టాఫీసులందు 29-వ తేదీనాడు కట్టయిన ప్రెసిడెంట్ పోస్టుమాపు గూడు ప్రకటించుచున్నాడు.

చెన్నపురి పురపాలక సంఘము:— ఇటీవల జరుగవలసి యుండిన పురపాలక సామాన్యసభ జనవరి 28-న తేదీ మంజూరము పొందినట్లు 5-15 గంటలకు "రిపబ్లిలింగ్సు" లో జరుగెను. 21-వ తేదీని తర్జిమనుడగా మిగిలిపోయిన అంశమును చర్చించబడును.

మెలాపురము సంగీతసభ:— సభ వాదయాజమాన్యముక్రింద తుజాపూరు నివాసురాలు శ్రీమతి భాగీరథిఅమ్మ గారు రేపు ఆదివారము సామంతాలము 6 గంటలకు గోపాల నామకరు నా వ్యసంఘపు విద్యాలయమునందు సంగీతసభ చేయబడును.

సినిమసమైదు డైరెక్టరుగారి ప్రకటనము:

చుక్కరాష్ట్రమునందలి ఎట్టి ఆహారపదార్థములకు ఎగుమతి చేయునాడదని అచటి డైరెక్టరు గారి వ్యాపించిరి గావున అచటివాని ఇంటలకు, వర్షదినములకు తెచ్చుకొని గోరువారికి సర్టిఫికేటు లీకువలసినియి సప్లయను డైరెక్టరు గారు మాకు వాగ్దాయుచున్నారు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:

ఈ సభకు నెల 26 తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయము 8 గంట పెంబూరు లో రామనాథాయార్ పిల్లి 15 నెల భవనమున ఒక ప్రార్థన సభ జరుగును. వేపురు యశ్వీరాయ్యగారు తెలుగున ప్రార్థన చేయెదరు. అతివమడితులగు ఎం. పి. ఈశ్వరమూర్తి పిల్లగారు వ్రాసిన భాషమును "భగవద్గీర్ణ" అను విషయము చుట్టుకొనెదరు. ఆదినయ విద్యార్థులకు ప్రార్థన తరగతి యుండదు.

ప్రేగు.

ఈ మధ్య రెండు మూడు రోజులందు ట్రిప్లికేటలో ప్లేగుపురుగులు గల ఎంజునతకము గాని, ప్లేగువ్యాధిగాని కాన్పించుటలేదని ఆరోగ్యాధికారిచే ప్రకటించబడుచున్నది. కాని నేడు కార్యాధివై పట్టు వీధిలోవుండు పంకునామ లో ఉన్నత పాఠశాలయందు ప్రక్కకాస్తోపవ్యాధిపడుగు నున్న పిల్లక అయ్యును గాని కలుమకొల మీ పిల్లలో ఏమున్నేను భయము లేదు. వా యని విచారించ ఈ మధ్య నుండర మూర్తి నివాసుకొవిలపిల్లలో రుడు రోజుల క్రిందట కొన్ని ఇండ్లలో ఎంజునతకము గలదనియు కార్మికమును వారు ప్లేగుక్రిమి సంహారక వ్రాత కిములతో కట్టు దిట్టనలు చేయుచున్నారనియు ఎ తెంగించి నారు. ఈ సంగతి ప్రస్తుతము వైదాపేటలో మకాముజేసియున్న ఇంజనీరింగు కళాకాలాధికారికి తెలిసె తమ సిబ్బందితో (విద్యార్థులు, సహోపాధ్యాయులు) నేడే ఇచటికి రావలసి యున్నను ఈ భయముచే మూడురోజుల కరమ అచటనే నిలిచిపోవుటకు నిశ్చయించుకొనెను. నిజమి కాస్తో వా మిక్రు లాకను నా తెలుక తేటి. కాని మర కాన్పిరేమను వారు మనకేమియు తెలుపరై మీరు మిక్రెలి ఏమున్న ఎంజుకల చనిపోలేదని గూడ తిభిరూపముగ తెలుపుచు న్నారు. నుండమూర్తి నివాసుకు గుడిపిల్లలో నివకుయ న్న నపే కజ్యయగారు. యి నిశ్చయింపి మే ఆరోగ్యాధికారి తిభిర నివేదికలయలను చదిచి వేరుగ కెప్పనే ఆరుసరము లేదు. కాని ఈ రెంటిలో ఏది నిజమో తెలియరావన్నది. కాబట్టి ట్రిప్లికేటలోనున్న కార్మికము కమిషనరులు ఎవరైన ఈ సంగతుల నరకి ప్రజలకు యధార్థమును తెలియజేయ ప్రార్థితులు.—జి.సుమిల్లి సాంబశిరరావు.

ఆస్ట్రేలియా గోమములు హిందూదేశ దొరలనువారు వోరకప్రకార మంపబడుచున్నవి. మొదటిదే 15 జనవరిలో రాగలదు. పైనివల భోజనార్థ మంపబడు పిండి తినవేయ గా మిగిలిన గోధుమల మాక్రీమ బజారు అయ్యకమున కేయ బడును.

రో పా యు ద్ధ వి రా మ ము

(చైతన్య విజయ)

సింహాప్రభువు పదవి

లండను, జనవరి 14:— సింహాప్రభువు పదవిని గూర్చి భారతదేశము లండనును సంతకముతో మీకు కంఠము లిడించెదరు. 16 వ శతాబ్దమున మొగలుచక్రవర్తి అక్బరు ఘోరుగా చేసినదీనిని నే మిగిలు భారతీయుల మనోనితమును సరిగ్గా పొంది చేయుగలిగితిమి. నేను మీకు నావందనములను తెలుపుచున్నానని తెలుసుకొనరయ్యు భూషేంద్రనాథుని గారు ప్రధానమంత్రి లాయరు బార్ని గారికి కంటివార్త నందిరి.

ప్రభువిరుదము

కలకత్తా ప్రభుగనుసించి అని నిర్వహించిన బాగుండునని లండను ప్రెస్సుపత్రిక నూచించినది.

మనమును నాదార్యము

పరిశీలనచేసిన నాదార్యమగుపదవిని బడయుటకు వలయు నర్హతలన్నియును సింహాగారికి గలవు అతడు చాల ఘనకార్యముల నెసరించెను. అతని న్యాయశాస్త్ర పాండిత్యమునకును సద్గుర్వరమునకును పునరుత్పాదనము గలవారందరును ఆయనను చాల గౌరవించెదరు అతనికి సహాయమందించువియును ప్రభు విరుదమును గూడ నీయగుట రాజకీయ విజ్ఞాన వైశిష్ట్యమును నూచించుచున్నది. ఈతనికి ప్రభువిరుద మియ్యబడుటవలన ఇండియాదేశము పట్ల బ్రిటిషువారికిగల సద్బద్ధతయుకట్టి విశ్వాసము మరింత స్థిరపడగలదు. బ్రిటిషువారి యుద్ధాభివృద్ధి గూడ విడితము కాకలదు. ఇండియాదేశపు సహాయమంత్రి పదవికి భారతీయుని నియమించుటవలన బ్రిటిషువారు ఇండియా భూవిభిన్నానికి ముఖములని స్పష్టము కాగలదని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక వ్రాసినది.

సర్ బార్ని రావు కెప్పలుగారు.

లండను, జనవరి 15:— ఇరవీపుడు ఇండియాలో పశ్చిమోత్తర పరగణాయందు ఫిఫ్తకమిషనరుగను గవర్నరుజనరలు ఏజంటుగను యున్నాడు. ఇతనిని ఇండియాసంఘ సభ్యునిగా నియమించిరి. సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ (గ్రాంటుగారు పశ్చిమోత్తరపరగణాకు అధికారిగా నియమింపబడెను. అతడచటకేగి నంతనే కెప్పలుగారు ఇన్చార్జునుడు బయలుదేరెదరు.

సహారాచక్రవర్తి హత్య

లండను, జనవరి 22:— సహారాచక్రవర్తి యనబడునతనిని చంపినందుల కతని భార్య యగు తెబాదీవైని గ్రాండు జూరీవారు నేరమును మోపుట కంగీకరింపలేదని మిసోలా (టెక్ససు) నుండి కంటివార్త వచ్చితి.

రైల్వేటోందరలు పరిష్కారముగట

లండను, జనవరి 21:— ఫిజీదీవీల 1 వ తేదీనుండి దినమునకు 8 గంటలు మాత్రమే పరిజరుగున రైల్వేలుచేయుటకు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు నిర్ధారణ చేసిరి.

సేనావైద్యశాలలవారికి హెచ్చుజీతములు

లండను, జనవరి 15:— సెలవును బడసి ఇండియాను వదిలిన వైనికోవ్యాలకు ఉద్యోగ మియ్యబడిన వెంటనే సాముకు 200 పౌనులును పిచ్చుకు మూడేండ్లకోసారి 50 పౌనులు హెచ్చును ఇయ్యబడును. 27 ఏండ్లు నిండునకి 650 పౌనులును 29 ఏండ్లు నిండునకి 700 పౌనుల జీతమును ముట్టునట్లు హెచ్చింపబడును. వైద్యశాలలవారికి ఉద్యోగ మియ్యబడిన వెంటనే సాముకు 300 పౌనులును పిచ్చుకు మూడేండ్లకోసారి 50 పౌనులును 24 ఏండ్లు నిండునకి 700 పౌనులును జీతమియ్యబడును. ఈవద్దలి 1-1-19 వ తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చునని మాంటాగూగారు ప్రకటించిరి.

ఇంజనీరుల సమ్మెకట్టు.

లండను, జనవరి 21:— దేశమందంతట నిష్పను కార్మికుల సంఘస్థిని జూపుచున్నారు. గనుల ఇంజనీర్లు బాయిలరు

మేకరులు ఈధమైనవివారలనేకు లీ యశాంతివ్యయన తేరి యున్నారు. ఇంజనీరులు వామునకు 47 గంటలు మాత్రమే పనిచేయవచ్చును నియమములవలన చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. ఒక్క లండనుగారిముఖ 15 పేరులది కార్మికులు సమ్మెకట్టియున్నారు. బోజనముచేయుటకు, తేనీరు త్రాగుటకు నప్పుడప్పుడే ముబడిన వి గాను చురుకుములందుగూడ యజమానులు పని చేయించుచున్నారని ఇవివారలు ఘోషించుచున్నారు. ఇందుతో సంబంధించిన వివిధసంఘములవారు నిన్నటిదినము లండను మండలమందలి యజమానులను గలసికొనిరి. అంతయు నయముగనే యుండునని వారుచెప్పిరి. తమకు తప్పి కరణగ ఏర్పాటులను జేయకుండునని నందలమును సమ్మెకట్టెదమని పనివారలు భయపెట్టిరి. నావానిర్మాణపు ఇంజనీరు లనేకవందలమంది సమ్మెకట్టిరి. సాకు నేల్సు స్ట్రీటు పనివాండ్రును, అనేకవందల కొలది ఇంజనీరులను వారిలో నేకీభవించిరి.

8 గంటలపని.

లండను, జనవరి 22:— ట్రేడ్స్ యూనియను కాంగ్రెసువారి పార్లమెంటు కమిటీయను, లండను నగరమందలి ఆమెరికా పనివాండ్ర సంఘ ప్రతినిధులను గలసి (ట్రేడ్స్ యూనియనులకు) సుక అంతర్జాతీయ వర్తకసంఘమును సెలకొల్ప నిశ్చయించిరి. ఏకాంతి సమతుల్యత లొంగించుట వలననే గ్రేటుబ్రిటనునందలి కార్మికుల యశాంతికి కారణము లండనునగరమండింకను 20,000 ఇంజనీరులను, ముందీ ఎల్వేర్లీషి యనులను ఇంకను సమ్మెకట్టిరి. యూక్లప్రేమలో 40 జేలమంది పనిచేయకున్నారు. బోజనముచేయు నిమిత్తము వ్యవధి నీయకుండుటకు కోపగించి 1,51,000 మంది కొలీరులు సమ్మెకట్టెదమని భయపెట్టుచున్నారు. వారమునకు 48 గంటలకంటె నెక్కువకాలము పనిచేయనీయకుండు జేమరులయు పని పూర్తయినచో చాలమంది సమ్మెకట్టు నుద్దేశించుచున్నారు. వాయువ్య భాగమున ఓడలను బాగుచేయు పనివారలలో సనేకవేలమంది కట్టు కట్టి పనిచేయుట మాసిరి. రోజున కేని మిడిగంటలకంటె నధికముగ పనిచేయుచు పని వెంటనే తెలిపినగాని కట్టుకట్టు మానమని రెయిల్వే ప్రతినిధు లిందఱును లండను నగరమునందు సభజేసి భయపెట్టుచున్నారు. తక్కిన యిబ్బందులనుగూడ వెంటనే మాన్పవలయు ననియు వారు తెలియజేసిరి.

మెసపొటేమియా విరులకు బహుమూలములు.

లండను, జనవరి 18:— మెసపొటేమియాను దీని రింజిన ఘనకార్యములకై ఈక్రింది ఇండియను ఆర్మీఉద్యోగులకు “మిలిటరీక్రాసు”లు బహుమతిగ నీయబడిన పని గజెట్టు ప్రకటించుచున్నది:—

రెస్టి నెంటు హెచ్చి. జి. అల్లము:—కేత్రపు లతి వారునుకు తుపాకులను గాల్పుచుండగా నిండుకయు భయపడకుండు నీయుద్యోగి కాంతయు చిక్కబట్టి విజయవంతముగ తన మరణింకులను, ఆర్మీకదళములను వెనుకకు మరలించెను.

జమాదారు అమిరాలు:— సిక్కిము ఆర్మీకదళమందలి మూడవఉద్యోగిగనుండి ఈ యుద్యోగి యందరుగుచుండిన ఆర్మీకదళములకు సహాయముచేయు నిమిత్తము మరణింకులను బట్టిగాని రణాంగణము జొచ్చుచుండెను. ఆసమయమున కేత్రపు లతిభయంకరముగ తుపాకులను గాల్పుచుండిరి. మంది ధయిర్యముతోడను కాంతయుతోడను కేత్రపుల నెదిరించుచు కడపటి ఆశ్చర్యముగూడ నుర్రతముగ వెనుకకుమరలనర కట్టిన నిలిచియుండెను. మరియొక సమయమందీ యుద్యోగి ఇట్టి ధయిర్యమును జూపుటయే గాక తనక్రిందకుండు ఆర్మీకదళముల వై కేత్రపులను తర పరంపరలుగ గుడ్డవన్న ము గురిపించు నపు డతడు మంచికాంతమును కార్యనివేదనాశక్తియు ప్రకటించెను.

రెస్టి నెంటు బి. హెచ్చిసింకుగారు:— దెబ్బలు తగిలిన వారికి కట్టున కట్టు ఆసుపత్రి కిరకు యజమానిగ నుండునపుడు కేత్రపు లొక్కపెట్టున నిూదపడిరి. సమయము చాల భయపాముగ నుండెను. ఆసమయమున నితడు ధైర్యమును బోవాడక దెబ్బలు తగిలినవారి నందఱికి వెంటనే నుపచారము చేయుచువచ్చిరి.

కెప్టను లెర్నను బీదనుగారు:— కేత్రపులమిడికి పూలు ములకు నడపించునపు డిత డసాధారణకాంతియు మహా నిశ్చలతయును వ్యక్తపరచెను.

రెస్టి నెంటు వార్మకు బర్గాను గారు:— కేత్రపులు మహాభయంకరముగ తుపాకులను గాల్పుచుండినను పిరుదిన యక ఇతడు వివిధ ప్రదేశముల కొలకలను, అనుబంధములను ధీక్షించి అమూల్యముల భోగట్టాను గ్రహించెను.

రెస్టి నెంటు జె. ఎం. క్లయ్యుగారు:— ఇక డత్యంత స్థానమును ధయిర్యమును జూపి కేత్రపులు ప్రతియుద్ధము నొనరింప జేసిన ప్రయత్నముల నన్నిటి భగ్గుము చేసెను.

సెకండు రెస్టి నెంటు టి సి క్రిష్ణము:— కేత్రపుల కళకుం డుండిన మంకిరము నెదిరించుపు డిత డొక నైసికుని బుజుకునెక్కి ఎరుటిగోడకు సురక్షించుచుండిన కేత్రపులవై తుపాకులను గాల్పి లోపలికి దుమికి తన అనుచరులను దీసి కొని పోయెను.

నువేదారు డి. ఎన్. తుండీర్:— రెండుదినముల నుండియు కేత్రపులతో బోరిపోరి యలసియుండిన నైన్యమునో నిత డసమానధైర్యమున కేత్రపులకు నిజవరించెను.

రెస్టి నెంటు డి. ఎం. వార్మగారు ఇక డెల్లపు డతి ధైర్యముతో కార్యమును సాధించుచుండెను. కెప్టను ఎల్. డెల్లియు. హూజిను— కేత్రపు లతిదారులముగ నెదిరింపగా నిత డసమాన వైపులములతో తన దళమును నడపించెను. సెకండు రెస్టి నెంటు ఎడ్వర్డు హంప్రీనుగారు నట్లనే అసమాన ధైర్యమును జూపిరి.

వైద్యోద్యోగి రెస్టి నెంటు ఆర్. ఎన్. కపాడియాగారు దారుణ యుద్ధసమయముందు దెబ్బలు తగిలినవారి నందఱికి జాగరూకతతో సంక్షేపించి ఆ నేక మంది ప్రాణములను గాపాడిరి

రెస్టి నెంటు మాక్లి యరుగారు: ఇతడు బుజుమన తుపాకి గుండు జొచ్చియుండినను కంఠమువై దెబ్బతగిలి యున్న చలింపక నట్ల నేనిలిదిరి. పిచ్చుట కాలిములులతో గూడ నొక గుండు జొచ్చెను. మొదటి నుండియు నత డత్యంత ధయిర్య వాసానుల జూపెను.

రెస్టి నెంటు ఇ. పి. మేకెటోను, రెస్టి నెంటు ఆర్. జి. హుంటెను, రెస్టి నెంటు యస్సెన్సానభాగ, రెస్టి నెంటు ఎ. ఆర్. వై. రెస్టి నెంటు సి. హెచ్. ఫిలిప్సు, రెస్టి నెంటు సి. కె. టెన్టెరు, కెప్టను రాంపు టిల్లీ, రెస్టి నెంటు జె. డి. ట్యింఛెనో, రెస్టి నెంటు డెల్లియు హెచ్చి యంగు గారలు నిట్లనే అసామాన్యధైర్యము కార్యమును జూపి మిలిటరీ క్రాసులకు బొందిరి.

ప్రాము

రమ్యా సయస్య.

లండను, జనవరి 22:— సంధిసభలో రుమ్మెకుగూర్చిన చర్చ మరల జరిగినది. చిల్లకుగా రొక సూచనను చేసిరి. దానిని మధ్యాహ్నము చర్చించెదరు.

విల్సనుగారిసూచన నంగీకరించుట

లండను, జనవరి 22:— సంధిసభ వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— మిత్రమండలి ప్రభుత్వమును రమ్మెకు సహాయ మొనరింప బ్రయత్నింపవలయునని గాని దాని అంతరంగికతల వాడుల నూరకగూని దేశీయవ్యవహారములందు పరిశేషము గలిగించుకొనరాదని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు చెప్పిన సూత్రము నైనుప్రభుత్వముల ప్రతినిధులు నంగీకరించి రుమ్మెతో నిష్పాదు సభ్యులు నెజువలయునగాని కేత్రుత్వమును బూనవలదని యు దేశమునందు కాంతిసంస్థాపనార్థము సహాయ మొనరింపవలయును. విప్లవోద్యమమును వారంగీకరింపిరి. ప్రతి విప్లవ సంఘముల జూచుచు నూరకుండు రాదనియు, రుమ్మెయందట్లు కలహములు వ్యాపించుచుండ ప్రపంచమునకు కాంతి గలుగనేరడుగావున నీయహింసచుస్థితిలో నీయైదుమహాప్రభుత్వములకు ఉదారస్వభావముతో తగిన సహాయము నొనరింపవలయును. ఈ యుద్ధోద్యమతో నీవేరయాయం దధికారమును “చెలాయించ” బ్రయత్నించు సమిథులు నన్నిటిని వారాహ్వానించిరి.

న్యూజీలండు

న్యూజీలండు సేనలో నష్టము.

లండను, జనవరి 22:— యుద్ధమున 1650 మంది చనిపోయిరి. 48 గురు పట్టురడిరి. 41,837 మందికి గాయములు తగిలినవి.

Peace Conference.

(Reuter's Agency)

Great Britain

Sir S. P. Sinha's Appointment.

Eulogistic British Comments.

Mr. Basu's Message to Premier.

LONDON, January 14.—The Rt. Hon'ble Mr. Bupendranath Basu has telegraphed to the Premier:—"All India rejoices and thanks you for Sir S. P. Sinha's appointment. You have appealed to the imagination of India and done what the greatest Moghul Emperor Akbar did in the sixteenth century. I join my personal thanks."

"Lord Sinha of Calcutta."

The "Times" says:—"The question of Sir S. P. Sinha's title is being discussed. Lord Sinha of Calcutta is favoured."

A Generous Tribute.

The "Daily Telegraph" says:—"Sir S. P. Sinha has all the qualifications necessary for an important position in the administration. He has not only done good work, but is much respected by all his acquaintances as a scholar and a jurist. His appointment, combined with a peerage, is a striking instance of imaginative insight into political conditions. The elevation of Sir S. P. Sinha to the peerage is a fresh example of the honesty and liberal character of our policy regarding India. By making an Indian Under-Secretary for India, we prove beyond doubt our generous ambition to promote everywhere the future welfare of India."

The Warden of the Marches.

Sir G. Ross Keppel Retires.

LONDON, January 15.—Sir George Ross Keppel, who has been appointed member of the Council of India, will take up office in spring on retiring from his present appointment as Chief Commissioner and Agent to the Governor-General of the North-West Frontier Province where he will be succeeded by Sir Alfred Grant.

A. M. S. Pay.

New Rules.

LONDON, January 15.—Mr. Montagu has approved of the following revised rates of leave pay which will operate as from the 1st January for officers of the Indian Army and the Indian Medical Service who are granted leave out of India:—In case of the Indian Army, £200 annually on appointment, after which a progressive increase of £50 after completion of every three years' service until £650 is reached after twenty-seven completed years. A maximum of £700 will be reached after 29 years.

In the case of the Indian Medical Service £300 annually on appointment, a £50 increase after completion of every three years' service and a maximum of £700 after 24 years.

Declaration of Independence.

Sinn Feinism Rampant.

LONDON, January 21.—The Sinn Fein Constituent Assembly opened at the Mansion House in Dublin this afternoon. Members were loudly cheered by the public. The feature of the proceedings was the reading of the Declaration of National Independence, notifying the establishment of an Irish Republic and demanding the evacuation of Ireland by the English garrison.

Engineer's Strike.

Serious Trouble.

Movement Spreading.

LONDON, January 21.—A wave of Labour unrest is at present passing over the country involving miners, engineers, boiler-makers and many kindred trades. The concession of forty seven hour week in the engineering trades has been causing much friction in which connection 15,000 men in London alone are striking. The men complain of stoppage of a number of recognised privileges, including breakfast and tea at intervals, and a few minutes grace on arriving at work. The members of the Unions concerned met the London District Employers yesterday and declared that the trouble was well in hand. On the other hand the men threaten a general strike if they do not receive satisfaction. Many thousands of shipbuilding engineers in various parts of the country are involved in a breakfast strike, while the South Wales Steelworkers and several hundred engineers and allied trade, at Lowestoft have struck in sympathy.

An 8-Hour Day.

LONDON, January 21.—A meeting of the Parliamentary Committee of the Traders' Union Congress and the representatives of the American Federation of Labour in London yesterday decided to reconstitute the Labour International on a Trades Union basis. The Labour unrest in Britain is mainly due to complaints that the abolition of old customs like the short interval for refreshment has not been abated. Twenty thousand Engineers and electricians are still on strike in London and 40,000 are idle in Yorkshire, where 150,000 colliers threaten to strike unless employers recognize the time allowance for food. An unofficial general strike to enforce a forty-hours week is threatened in Scotland. Thousands of ship repairers on the north-east coast have ceased work. The meeting of railwaymen's delegates in London last night threatened a national stoppage unless an eight-hour day was immediately enforced and other grievances removed.

The New Secretary.

LONDON, January 22.—Mr. Ian Macpherson, the newly appointed Chief Secretary for Ireland, conferred in Dublin with the Lord-Lieutenant, the Commander-in-Chief and the Law Officers. The Sinn Fein Assembly has decided that the Irish Independent Ministry shall consist of a President and four executive officers, namely Finance, Home Affairs, Foreign Affairs and National Defence.

Overland Casualties.

LONDON, January 22.—The "Times" learns from (New Zealand) that casualties during the War to New Zealand troops amount to 57,932 including 16,560 killed and only 45 prisoners.

Britain's Important Part.

Some Interesting Revelations.

LONDON, January 22.—The "Gazette" contains a despatch from General Milne describing the important part the British played in the offensive last September against the Bulgarians between Lake Doiran and the Vardar. The British fought sanguinary battles on the 18th and 19th September suffering and inflicting severe losses in assaults on the dominating and elaborately fortified heights of P. Ridge and Grande Couronne. These battles served their object, which was to pin down Bulgarian reserves so that they were not available to oppose the great Franco-Serbian attack which burst through and led to the utter defeat of the enemy. The despatch incidentally mentions that, when the news of the armistice with Turkey was received, General Milne was actually on the River Maritza ready to occupy Adrianople, while the first Hellenic Corps was withdrawn between Kavalla and Drama ready to participate in a general advance on Constantinople.

Railway Troubles Settled.

LONDON, January 22.—It is understood that the Railway Executive Committee has arranged for the establishment of an eight-hour day for railway men as from the 1st February.

France

Plenary Conference Discusses League of Nations.

LONDON, January 21.—The communique adds that the plenary conference, on January 25th, will discuss the League of Nations on the basis of Mr. Lloyd George's proposals.

Mr. Wilson's Proposal Accepted.

There should be no Interference in Russia's

Internal Concerns.

LONDON, January 22.—The Peace Conference communique says:—"Representatives of the five Great Powers have approved Mr. Wilson's proposal which emphasizes that the sole desire of the associated Governments is to help the Russians and not to interfere in their internal concerns. It reiterates the power's friendliness, not enmity, towards Russia and declares that their wish was to alleviate the present conditions and assist in the restoration of order."

Russian Revolution Recognised.

It unreservedly recognises the revolution and proclaims that there is

No Intention to Counteract the Counter-Revolutionary Bodies

and it recognises the impossibility of Europe and the world being at peace while that does not exist in Russia. The associated Governments recognise and accept it as their duty therefore to serve Russia in this great matter as generously, unselfishly, thoughtfully and ungrudgingly as they would serve every other friend and ally and they are ready to render this service in any way that is most acceptable to Russia. In this spirit and with this purpose, they invite every organised group, now exercising or attempting to exercise authority or military control in Siberia or within the prewar boundaries of European Russia except Finland, to send

Three Representatives For Each Such Group

to Princes island in the sea of Marmora, where they will be met by the representatives of the Associated Powers, provided that a truce meantime is proclaimed among the parties invited and provided that all armed forces, sent against the people or territory outside the prewar European Russia, or Finland, or any where where autonomous action is contemplated under Mr. Wilson's Fourteen points, are meanwhile withdrawn. The object of the meeting of the aforementioned representatives is to ascertain Russian wishes and arrive at an understanding, whereby Russia can work out her own purposes and happy co-operative relations between Russia and other world peoples be established. A prompt reply is requested. It is stated that the allies will facilitate the journey of the representatives across Black Sea and will expect all parties to give similar facilities. The representatives are expected at the appointed place on February 15th.

Lord Robert Cecil on League of Nations

LONDON, January 22.—Lord Robert Cecil, head of the League of Nations section of the British delegation, conversing with the British journalists said: He considered that the world had not yet reached the stage at which an absolutely rigid system for preservation of international peace could be organised. Even an international tribunal with absolutely binding powers was at present unworkable. He foresaw the creation of a council in which, as in labour disputes, influence and conciliation would be the main strength of peacemakers. Such a body should possess sufficient international guaranteed power to be able to prevent surprise declarations of war and compel disputants to accept delay in order that a peaceful solution might be propounded.

Constitution of the Council of League.

Referring to the constitution of a council of league, he considered that it should comprise representatives of the great nations, not diplomats, but influential members of each Government sitting regularly. No treaties should be passed unless conforming with the league rules. He pointed out that certain international organisations already existed, such as posts and telegraphs and pre-war Danube commission, Rhine convention and even inter national labour organisation. It would easily be seen that certain waterways and towns would henceforth have to be internationally controlled and free access to inland states guaranteed. Certain nations would be strongly interested in having free access to Salonik and the very important case war Dardanelles and Bosphorus. These examples of necessary international agency led naturally to a new international organisation whose object would be the welfare of the nations of the world.

Russia

The Paderewski Movement.

German Attitude.

LONDON, January 22.—AMSTERDAM.—According to a Berlin message, a British note dated January 8th requested the German Government to refrain from provoking the Poles in East Prussia, West Prussia, Posen and Silesia. It is pointed out that the Peace Conference, in deciding the future of the Eastern frontiers, will be influenced by the German capacity to govern districts of mixed populations. The German Government replied declaring that it had done everything possible to redress Polish grievances and accusing the Poles of provoking the Germans. Referring especially to the actions of the Paderewski and Colonel Wace in Posen, the German Government reply states that the upheaval in that province forced it to take military measures to restore order.

LONDON, January 22.—A "communique" from Paris states that the Supreme War Council considered the Polish question and after consultation with Marshal Foch decided to send two delegates, one military and one civilian, to Poland immediately.

Trouble in Finland.

STOCKHOLM.—A message from Helsingfors states that Russian Red Guards are attacking and pillaging on the Finnish frontier.

London, January 22.—The Ministers have resumed their examination of the Russian question. President Wilson read a proposal which will be discussed this afternoon.

China

Hongkong Legislature.

Demand for Concessions.

London, January 15.—A telegram from Hongkong dated the 9th says.—A crowded public meeting unanimously resolved to telegraph to the Secretary of State for the Colonies asking that the unofficial members of the Legislative Council be increased to nine, giving the Council a majority of one unofficial member.

Portugal

New Situation.

A State of Chaos.

LONDON, January 22.—A statement published in the "Daily Chronicle" on behalf of Dom Manuel says that the assassination of Senator Pass created a new situation, reducing the country to a state of chaos. Hence Dom Manuel did not expect his supporters to be bound by the wish he expressed to them at the outbreak of the war to refrain from any movement in his favour. Dom Manuel is in no way privy to the present movement, but knows certain leaders and has confidence in them. As regards himself he is absolutely at the service of his people and if they call upon him he is prepared to go immediately.

Order Restored.

LONDON, January 22.—LISBON.—The city is quiet. The Cabinet has taken energetic measures to maintain order throughout the country. The troops, sailors and police support the Government. A strict blockade of Oporto has been ordered.

Germany

Humoured Bolshevik Invasion.

London, January 20.—AMSTERDAM.—A Koenigsberg message states that the reports that armies of millions of Bolsheviks are marching on Germany are exaggerated. The line of Riga Dvinsk Vilna has been crossed by no more than 50,000 Bolshevik troops.

German Republican Federation.

London, January 22.—It is announced from Berlin that Germany will be divided into a Federation of eight Republics headed by Greater Berlin with a population of ten millions, the others being Prussia, Silesia, Brandenburg, Lower Saxony, Westphalia, Hesse and Rhineland. A Federal State of German-Austria will also be established.

Central Provinces

C. P. Provincial Congress Committee.

NAGPUR, January 23.

At a public meeting held this evening in the Town Hall under the auspices of the Central Provinces Provincial Congress Committee, Provincial Association, Home Rule League and Graduate Association Mr. Alekar, pleader presiding, resolutions (1) expressing profound regret at the death of Prince Jang and offering respectful and sincere condolences to Their Imperial Majesties, (2) demanding application of principle of self-determination to India and admission of India, Tibet, Gaudhi and Hazrat Imam as peoples' representatives to the Peace Conference at Paris, (3) seconding full support to the Congress resolution regarding the appointment of responsible government and full responsible Provincial government to Central Provinces and Berar, and (4) urging that Central Provinces and Berar should be placed on equal footing with other provinces while granting reforms, were proposed and carried unanimously.

Burma

Burma Chamber of Commerce.
Supports Burma Reform Scheme.

RANGOON, January 23.

The Burma Chamber of Commerce to-day considered the Burma reform scheme which it is prepared to support generally. The Chamber suggested that British commercial interests are so large and diverse that at least two members of the Legislative Assembly should be elected by the Chamber.

The Weakest Spot

In its opinion is the Burma of local self-government which should be strengthened either by an official with thorough knowledge of Burma or by a specially appointed Local Self Government Commission similar to the development commission. The Chamber also opposed port fund being administered by Local Government Board as Port Fund is practically an Imperial fund.

A Suggestion

The only new proposal was by Sir Arthur Binning who moved that in view of the diverse and conflicting opinions on the scheme and as little real progress is made out by dried resolutions passed at public meetings, the Chamber suggests to His Honour the Lieutenant Governor the desirability of holding a conference at which senior officials and representatives of those interested including the Chamber and the European Association should meet and endeavour to arrive at a definite understanding and agreement as to a definite scheme. This was discussed at some length and eventually a motion was carried to hold Sir Arthur Binning's proposals in abeyance until the result of Sir Reginald Craze's visit to Delhi was known.

Chamber's Suggestion Opposed.

Several speakers opposed the idea of a conference on the ground that the real mind of Burmese people would not be represented by the platform orators, who would be invited and that the senior officials could not be trusted preferring to leave the interests of the Chamber and the British community generally in the hands of the Lieutenant Governor. Sir Arthur Binning expressed his belief that such a conference would be held in any case and that the criticisms at Burmese meetings had created a wrong impression. He thought that some of the suggestions made at both European and Burmese meetings could be incorporated in the scheme without altering its character, and as regards others the Government could show why they were unworkable.

Famous Boxer.

RANGOON, January 21.

The most famous Negro who claims to be a brother of Samlangford, the famous boxer, is in Rangoon just now and offers through the "Rangoon Times" to meet any boxer in Burma or India for eleven stone or upwards. Another boxer, Biny, formerly of Millwall's athletic from Eboli (China), London, is also prepared to meet an opponent at nine stone seven to ten stone seven and another performer can go into the ring at eight stone.

Fined for Keeping Unauthorised Lottery House.

RANGOON, January 23.

An Indian cloth merchant by name Pitchay has been fined Rs. 1,000 for keeping a house for drawing a lottery not authorised by the Government. Copies of a scheme run in Madras were found in the house identical with Pitchay's. The method being to obtain 500 subscribers at Rs. 2 per month to draw a prize of Rs. 100 monthly, to loan the capital at one per cent per month and at the end of the period to return the money to the subscribers, prize winners receiving all their subscriptions back and being exempted from further payments. The Magistrate thought that as Pitchay was to have the whole management of the funds and might have had speculations he would be unable to meet the claims and the temptation to abscond would be very great. The accused said he closed the lottery when he was told it was illegal and returned the money to all who asked for it.

Influenza Mortality.

RANGOON, January 23.

Only nine deaths were reported on Wednesday from influenza. Total number of deaths for the week was 91 while 26 deaths are ascribed to respiratory causes.

Rice Market.

RANGOON, January 22.

The rice market was steady to-day big mills finding buyers at Rs. 325 for January, while for previous two days buyers would not pay Rs. 322-8. The prices were at Rs. 322-8, to Rs. 323 for January, three months Rs. 325, small mills Rs. 340 and 342-8, meadow Rs. 346, special quality Rs. 358 paddy is steady at Rs. 123 rail and at Rs. 125 boat. Ample tonnage is said to be available and considerable business was done.

RANGOON, January 23.

A meeting of the Indian citizens of Rangoon will be held on Friday afternoon to discuss the Reform scheme.

United Provinces

Famine in Ahmedabad.

AHMEDABAD, January 22.

A largely attended public meeting was held here yesterday under the chairmanship of Dr. Variprasad V. Desai to consider the ever increasing prices of foodstuffs. Feeling ran high and speeches were gloomy. Resolutions were passed declaring that the poor and middle classes were unable to support themselves with food at the present rates so that the situation has become unbearable, that in the belief of the meeting the present high prices were due to Government food control as well as to famine conditions, that the situation would be relieved if facilities were given for transporting grain from one part of the country to another and if steamer freights from Burma and other countries were lowered, and that the Bombay Government and the Government of India be requested to move in such a way as would cheapen grain as much as possible.

Australia

Australian Air Route.

LONDON, January 22.

MELBOURNE.—The Commonwealth Government has sanctioned the formation of a company to survey the aerial route between Australia and the East.

Egypt

Floods in Cairo.

LONDON, January 18.

CAIRO.—Egypt is deluged with rain, Cairo and the environs are converted into lakes and hundreds of Arab dwellings have collapsed. Business is paralysed. The loss of life is small.

Turkey

Constantinople an International Territory.

LONDON, January 22.

PARIS.—The "Temps" considers that Constantinople and the Straits must become an international territory. The paper attaches great significance to the fact that the general commanding the Allies has taken over policing and sanitation of Constantinople owing to disorder and submits that Constantinople must not be allowed to revert to its former state.

Aga Khans' Protest Against.

Internationalisation of Constantinople.

LONDON, January 22.

Messrs. Aga Khan, Abbas Ali Baig, Amir Ali, A. Yusuf Ali, A. S. Anik, M. H. Isphani and a number of other Moslems in a letter to Mr. Balfour protest against irresponsible suggestions that Constantinople should be handed over to a Christian state or internationalised. They point out that this directly conflicts with the principle of nationality and would cause grave dissatisfaction among Moslems all over the world. They affirm that Constantinople is now in all essentials a Moslem city and the signatories are confident that no racial or religious prejudices will be allowed to impair the trust of the Moslem nations in good faith of the allies and that settlement of this momentous world problem will be based on principles of justice and equity and national unity laid down by Mr. Lloyd George and Mr. Wilson. From the northern borders of Syria proper to Aegean and Black sea along, with the southern littoral, as far as the frontiers of Azerbaijan, a population of roughly twenty millions is in some districts exclusively and in others preponderantly of Turkish races and Moslem faith. The population of Thrace is also preponderantly Turkish. The whole of this territory, with Constantinople as capital, should be left in the hands of the Turkish nation in accordance with the recent declaration of the premier. The signatories at present express an opinion with regard to other provinces of Turkey, but urge that whatever may be the ultimate settlement of the Armenian question the rights of interests of large Moslem population in Armenia should be safeguarded. They should be protected from persecution and at least be placed on equal footing with non-Moslem population.

Latest Telegrams.

LONDON, January 22.

Two constables escorting a cart containing Gellignib in Tipperary were shot dead by masked men who leaped over a fence and shot the hands up and then fired. They stripped the bodies of rifles and ammunition and drove off in a cart and disappeared.

LONDON, January 22.

The Sinn Fein Parliament in secret session yesterday appointed a Premier and four Ministers. The names have not been disclosed.

LONDON, January 22.

Amsterdam.—The following are the results of German elections as far as they were known on Tuesday afternoon. Christian national people's party 57 seats, German people's party 14, German democrats 58, Majority Socialists 132, Independent Socialists 22.

LONDON, January 23.

A telegram from Constantinople says British and the French have taken over the administration of Turkish railways, including Baghdad railway.

LONDON, January 23.

A telegram from Lisbon dated 21st says.—It is officially stated that only three divisions of the army, namely Oporto, Braga and Vizeu support the monarchists. The remaining seventeen divisions are faithful to the republic.

LONDON, January 22.

Subscriptions to National war bonds issue which closed on January 18th exceeded sixteen hundred millions.

LONDON, January 23.

The ministry of labour is drawing attention to the difficulties which have arisen in connection with the fortyseven hours agreement in engineering and ship-building trades and has arranged conferences between employers federations and trade unions with a view to settlement.

LONDON, January 23.

An Athens message from Constantinople says that Kiamil Pasha, commanding third army, has been arrested on a charge of massacring the Greeks and Armenians.

LONDON, January 23.

PARIS.—Communique says.—The powers have decided to send a commission consisting of two representatives, one civilian and one military, to Princes Island to meet the Russian envoys. A similar mission will go to Danzig to meet the Poles.

The plenary session of the conference will be held on 25th to discuss the League of Nations. Mr. Lloyd George will submit a proposal consisting of a few short clauses in general terms. Then Mr. Wilson will submit his plan drafted after conversations with Messrs Leon Bourgeois, Lord Robert Cecil and Smuts all of whom will probably speak. Finally a special league of nations committee will be appointed to study the question thoroughly. The conference will also appoint an indemnities committee to determine the amount of damage Germany has done, the amount of indemnities to be paid by Germany and to define a possible method of payment.

LONDON, January 23.

While the decision of conference regarding Russia is welcomed in Britain as raising the whole problem to a lofty plane and as a noble example of the conference's impartiality, some doubt is expressed whether the plan will not antagonise various anti-Bolshevik Governments in Russia. The French newspapers generally condemn the decision as far as it applies to Bolsheviks.

LONDON, January 23.

A telegram from Warsaw says: It transpires that the recent report of attempted assassination of M. Paderewski is baseless.

UN-CORRECTED.

Scarcity of Foodstuff.

BOMBAY, January 24.

Scarcity of foodstuff and fodder is becoming increasingly acute in Kathiawar. At the invitation of Lt. Col. Wood, special Famine officer, representatives of various Native States in Kathiawar met at Rajkot to consider the situation as the distress had spread all over the Province. A central working committee with headquarters at Rajkot was appointed to coordinate the efforts of the district relief committees. The fodder scarcity is particularly acute in Bhavnagar, the local Pinjra pole being over full. Mahajans are sending one thousand heads of cattle to Bulsar and have made earnest appeal for funds for protection of cows under their charge.

దక్షిణ భారతమునందు ఢిల్లీ గానాన మేమునుకొనిన సీమంధు
సానిలనుకొని ఉత్తరానాన జిల్లా ముఖ్యమంత్రి ఆర్.
బాలాజీసింగుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—వీర భరతేశ్వరులు,
చాలకాలమునకు ముందు యాత్రీకులగున, వీరభటులగున
దక్షిణభారతమున వచ్చిన వారలు. అప్పటికాలమున
వీరయందు నెలకొల్పుబడియున్న ఆర్య సద్గుణ సమృద్ధి
వాతీజాతులకు మెప్పుడ నెను. కాలక్రమమున వాతీజీవర
సౌరంభమయ్యెను. దీనికి ముఖ్యకారణము వీరయందు దురు
రచి యుండిన వీరభారతమునే ప్రధానముగా నెంచి, నాగ
రికతాభివృద్ధి కతాభివృద్ధిమను విద్యాభ్యాసము నిరసించు
టయేమని నాకుం దోచుచున్నది. ఇది వీరయందలి గల గొప్ప
లము. దక్షిణభారతమునకు ఆంధ్ర, ద్రవిడ కర్నాటక భారత
ములన్నిటను వీర నివాసము లేర్పరచుకొని యున్నారు.
పూర్వపు పదవిని విడిచి యప్పుడు వీరికి లభించు పదవు
కెవయి, సోలీసు బహదూరు, ఆఫీసు భవనము యువ్యాగముల
తో తనివి నొంది యున్నారు. వాతీయ వీరసాధారమున,
యోగ్యతరములగు శిష్టవిప్రులయందుగాని, కావ్యరచనాది
కళా విద్యలయందుగాని, వాతీజ్య వ్యాపారాది కలశ్రమల
యందుగాని, రాజకీయ పురూషులయందుగాని వీరి ప్రఖ్యాతి
చాల తక్కువగ నున్నది. వాతీయసాధారణ భావము లలభము
ముందు నిక్కాలమున స్వభాతుధర్మము నిమిత్త మచ్చటచ్చ
ట సంఘము లేర్పరచి అభివృద్ధి గాంచుట వీరి కసాధ్యమా?
నుమానిరనడేండ్ల క్రితము మన సోదరు లాగ్నికరుడు గూడ
రాజపుత్ర సభయొకటి నేర్పరచి యాచుప్పి తొలగించు బ్రతు
త్తు పదలేదా? మన నేర తప్పులనున్నాడు. ముందటికి రరదు.
దక్షిణభారత ముం దెల్లడల నమరుల నేర్పరచి,
మదరాసు, బెంగళూరు, కేరళా పురత్రయములం దోదాని
యందు ప్రధానమిదిని నెలకొల్పి వాతీయ భావములను పున
రుద్ధరము గావించుకొనుటకు ప్రయత్న పడుదు. ఇట్టి సమయము.
తీర్పరచి మేల్కొనవచ్చునో ప్రాప్తిహేతులై ఆర్య వాదు
లనుడురు.

వలయునారు:— స్టాక్ వాచ్ అందుకో,
నెం 26 మోజ్ జేకబ్ (ప్రీ) బిస్, సామలూరిపేట మండలము.

రౌలటు సంఘనివేదికము.

ప్రభుత్వపు బిల్లు

(గతసంచిక శీవము)

13. నిందితుడుగాని, నిందితులలో నెవరైనాగాని ఏనాడైనా పరిశీలించబడిన కట్టకడకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు హక్కు పొందినట్లుగానుపేక్షించువారి కుండును. తక్కిన అన్ని విషయములలోనూ ఈ హక్కు నిందితునికే యుండును.

కాని, ఒకనినితని సాక్షిగా పేర్కొని, పరిశీలించునంత మాత్రమున కట్టకడకు ప్రత్యుత్తరము సేసున అధికారము ప్రాసాదించబడునట్లు లభింపజేరదు.

14. కోర్టువారిలో భేదాభిప్రాయములు పొడవవుచు, అది సంఖ్యాపరమ అభిప్రాయమునానాగున కేసు తీర్పు చెప్పబడెను.

15. ఈ భాగమునబట్టి విచారణచేయునపుడు, నిందితుడు ఎట్టి నేరమునైనా చేసెనని ధృవపరిచినయెడల, ఇంకల కలిపి నెట్టిభాగము లేకుండు కోర్టువారికిని క్షింపవచ్చును.

16. కోర్టువారిచే క్షింపబడిన యెట్టివానిపై నైనను న్యాయసభ్యులకు క్షింప విధింపవచ్చును. దీనిని బలపరచుటకు నేరము ప్రభుత్వ అవసరము లేదు.

17. కోర్టువారి తీర్పుపైని అప్పీలు లేదు. ఈ విషయమున (చరిత్రానుసారము నెట్టికాసము అన్నను, అది కోర్టువారి తీర్పుపైని అప్పీలుచేయుట కధికారము నిలిపివేసి యొసంగబడును. ఈ తీర్పుపైని విచారణచేయుటకుగాని, 491 నెక్ష్టను ప్రకారము మొట్టమొదట ప్రభుత్వము చేయుటకుగాని, కేసును ఒకకోర్టు నుండి మరొకకోర్టుకు మార్చుటకుగాని ప్రాకోర్టున కధికారము లేదు.

ఈ నెక్ష్టనులోని నిబంధనములు సభాయుక్తుడగు రాజ ప్రతినిధియొక్క గాని, యాకోర్టులోని 401, 402 నెక్ష్టనుల ప్రకారము ఉత్తరువు చేయుటకు స్థానిక ప్రభుత్వము యొక్క గాని అధికారము తగ్గింపబడును.

18. (1) ఎ. ఒకవయస్కుని స్టేటుమెంటు మేజిస్ట్రేటు చే రికార్డు చేయబడినప్పుడు, ఆ స్టేటుమెంటు చేసిన యాదని దీని చదువబడి, విచారణబడి, ఆతనిచే సంకేతము చేయబడినప్పుడు, లేక

(2) ఆతని స్టేటుమెంటును కోర్టువారు రికార్డు చేసి, అట్టివానిని క్రాను ఎక్జామినేషను చేయవచ్చును,

ఆ స్టేటుమెంటు చేసిన యాతడు మరణించినాగాని, కనబడక పోయినాగాని, ఎవిడెన్సు నిచ్చుట కకర్తవడగాని, అట్టి అతనిని నిందితుని తేమాగ్ధమే జరిగెనని కోర్టువారికి తోచినయెడల, ఆ స్టేటుమెంటును కోర్టువారు ఎవిడెన్సుగా ప్రకటించవచ్చును.

ఇంకలకు 1872 సంవత్సరపు ఎవిడెన్సు అక్టులోని ప్రతిభాగాముగ నన్ను నిబంధనములు రద్దు అగును.

(2) ఈ కోర్టులోని 512 నెక్ష్టను ప్రకారము కోర్టువారిచే రికార్డు చేయబడిన వాద్యాలను, ఈ నెక్ష్టనులలో తెలుపబడిన స్థితిగతులయందు నిందితునివిచారణయందు ఎవిడెన్సుగా ప్రకటించవచ్చును.

19. (1) కోర్టు అధ్యక్షుని నియోజనమును గూర్చియు, అధికారముగూర్చియు, నిందితుని విచారణయందంటున్న కోర్టున కొక జడ్జి రాజ్యాలకుపోయినయెడల జేయవలసిన విధానము గూర్చియు;

(2) ఈ భాగమునందలి నియమములకు, నిందితుని విచారణకు పూర్వముగాని, తరువాతగాని అనుసరింపవలసిన విషయముల గూర్చియు.

ప్రధాన న్యాయమూర్తి నియమముల నేర్పరచుచుండవచ్చును.

ii భాగము.

20. ప్రభుత్వమునకు హానికరముగ నేరములను చేయుటకు తోడ్పడునట్టి ఉద్యమములు వివిధగ వ్యాప్తము లగుచున్నవి సభాయుక్తుడగు రాజ ప్రతినిధికి తోచినయెడల అవిషయమును "గెజటు ఆఫ్ ఇండియా"లో ప్రచురింపవచ్చును. అందుపైని ఆ గెజటులో తెలుపబడిన ప్రదేశమున ఈ భాగపు నియమము లనుకర్తించును.

21. (1) 20 నెక్ష్టనులో తెలుపబడిన నేరములలో నెట్టి మనుష్యుడైనను ప్రభుత్వమునకు సంబంధము కలిగియున్నాడెనుటకు తీసికొని ఆధారము అన్నను, స్థానిక ప్రభుత్వమునకు తోచినయెడల, వారు ఈక్రింద తెలుపబడిన విషయములలో నొకటిని గాని, అన్నిటినిగాని అట్టి మనుష్యుడై నిధింపవచ్చును.

(ఎ) అట్టివ్యక్తి ఒకసంవత్సరమునకు మించకుండు కాలములో నద్యర్థన మరలంబింతు నని యొకబాండును ఇయ్యవలయును.

(బి) ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులో తెలుపబడిన అధికారులకు లేక నివాసమును, నివాసపు మార్పుకు తెలియజేయవలెను.

(సి) ఆయుత్తరువులో తెలుపబడిన విధమున బ్రిటిషు ఇండియాలో నొక భాగమున నివసింపవలెను. ఈ పరిశోధక మార్గాన్నియన కావలనున్నయెడల ఆ రాష్ట్రాధికారి అనుమతిని ప్రకటించవలెను.

(డి) స్థానిక ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమున ప్రజాతేమమునకును, జేకాంటికిని భంగకరము లగు కార్యములను చేయరాదు.

(ఇ) ఆయుత్తరువులో తెలుపబడిన సమయములయందు తన్నున్నాన్ని పోలీసువారికి తెలియజేయుచుండవలెను.

(2) (ఎ) క్లాజు క్రింద చేయబడిన యుత్తరువు నికను బ్లంఘించినయెడల (బి) మొదలు (ఇ) వరకు గల క్లాజుల ననుసరించి అతనిపై నెట్టియుత్తరువునైన చేయవచ్చును.

22. నెక్ష్టను 21 ప్రకారము చేయబడిన యుత్తరువు, ననున్న చేయబడిన విధముననే చేయబడును. అట్టిసమయ ఆవ్యక్తికి జేసినతోడనే యావిషయమై ఆతనికి నోటీసు అందినట్టి భావింపబడును.

23. స్థానిక ప్రభుత్వమువారి అధికారములనగాని, 21 నెక్ష్టను కలన నొసంగబడిన అధికారము వలనగాని యొసంగబడిన ఆర్డరుకానీ ప్రభుత్వమువారిలకు ప్రభుత్వోద్యోగులకును సంబంధించినయెడల, వారట్టిఆర్డరును అనుబంధపుటకు తగిన ప్రయత్నము చేయవచ్చును.

24. ఈ భాగమున నికముందు తెలుపబోవు విధమున వృద్ధిగావింపబడిన దక్క, ఇతరవిషయములలో 21-వ నెక్ష్టను ప్రకారము చేయబడిన యుత్తరువు ఒకమానమునకు అమలులో నుండును.

25. (1) 21 నెక్ష్టను ప్రకారము స్థానిక ప్రభుత్వమువారు యుత్తరువు సేసునంతయెడల, ఈ కాసనమువలన నిర్మితమగు కలిగోధనాధికారవర్గమునకు వారు సాధ్యమైనంత త్వరలో తాము చేసిన యుత్తరువునకు కారణములను, తమవర్తనమునకు సమర్థించు నితరవిషయములను వివరముగ బంపవలెను.

(2) పిమ్మట పరిశోధనాధికారులు ప్రభుత్వమువారు తెలిపిన విషయములను విచారించుటకు రహస్యముగా విచారణ సల్పుదురు. వీరు ఇట్టిచర్యలపై మోపుబడిన నేరమును తెలిపి, తగినవిచారణయందు నొకసమయమున ఆతనినిపిలిచి ఆతని వాద్యాలయను ప్రకటించుదురు. ఇంకను అవసరమని తోచినయెడల విచారణపరిశోధన మొనరింతురు.

పరిశోధనమునకు గాని, వ్యక్తితేమమునకుగాని భంగకరమని తోచిన యేవిషయమునైనను వీరు నిందితునికి దెబ్బపడవలదు లేదు.

ఈ పరిశోధనాధికారులయెదుట నితడు గాని, స్థానిక ప్రభుత్వమువారు గాని వ్యాయవాదిని బంపగూడదు.

(3) వీరి పరిశోధనము 2-వ కలు నెక్ష్టను ననుసరించి యుండి, పరిశోధనాధికారవర్గము వారికి విషయ గ్రహణమునకు పరిమితమని తోచినవిధమున జరుగవచ్చును. ఈ విచారణయందు వీరు ఎవిడెన్సు నిశ్చయములను అనుసరింప నవసరము లేదు.

(4) ఈ పరిశోధనాధికారవర్గమువారి విచారణ ముగిసినపిమ్మట తమ అభిప్రాయములను స్థానిక ప్రభుత్వమునకు తెలిపిరూపమున తెలియబరచెదరు.

(5) 24 నెక్ష్టనుకు లోబడిన ఆర్డరునందు నియమితమగుకాలము పరిశోధనాధికారవర్గవిచారణకు చాలకపోయినయెడల, ఈ కాలపరిమితిని పొడిచింపవలసినదని వీరు స్థానిక ప్రభుత్వమువారిని కోరవచ్చును. వారింనుల కనుమరింపవచ్చును.

26. (1) పరిశోధనాధికారవర్గమువారి నివేదిక మందిన పిమ్మట, స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తాము 21-వ నెక్ష్టను ప్రకారము చేసినయుత్తరువును తొలగింపవచ్చును. లేక ఆ నెక్ష్టను నియమముల ప్రకారము నుత్తరువు నొసంగవచ్చును.

(ఎ) ఈవిధముగ చేయబడిన యుత్తరువు పరిశోధనాధికారవర్గమువారి తీర్మానముగ నుండవలెను.

(బి) ఈయుత్తరువు హామీచేయబడిన, ఆతనికియుత్తరువుకానీ నోకదానిని బంపవలెను.

(2) 1-వ కలు నెక్ష్టను ప్రకారము చేయబడినయుత్తరువు ఒకవత్సరముకంటె నెక్కువకాలము అమలులో నుండగూడదు. కాని, ప్రజాతేమమున కవసరమని తోచినయెడల స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తామునున్నపై 21-వ నెక్ష్టను ప్రకారము యుత్తరువునైన హామీ చేయవచ్చును.

(3) 2-వ కలు నెక్ష్టను ప్రకారము మొసంగబడిన యుత్తరువు ఒక సంవత్సరముకంటె నెక్కువకాలము అమలులో నుండుటకు వీలు లేదు. కాని, ఇది అంతమైన పిమ్మట స్థానిక ప్రభుత్వమువారు మరల నికనొకవత్సరమునకు కాలపరిమితిని వృద్ధిచేయవచ్చును.

ఈవిధముగ చేయబడిన యెట్టి యుత్తరువునైనను తొలగించుటకుగాని, 21 నెక్ష్టను ప్రకారము దానిస్థానమున మరియొక యుత్తరువును చేయుటకుగాని స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి అధికారము గలదు. ఈ విషయములలో పరిశోధనాధికారవర్గమువారి అనుమతి అవసరము లేదు. (సశీవము)

పిచ్చయ్య అను బట్టలవర్తకుడు దొరతనమువారి అనుబ్ధులేకుండ లాటరీ నెంబుల కొక మందిరము నుండినంటలకు రూ. 1500 ల జరిమానా విధింపబడినది.

క్రాసు ప్రతినిధుల ప్రయాణము: - క్రమమునకు పత్రిక ఇట్లు ప్రాయమున్నది. - క్రాసు ప్రతినిధులు 15 గురకు ఇండియా వారతనమునకు రహదారిచీట్ల నొసగెనని తెలియుచున్నది. ఇదేమియు బాగులేదు. ఇట్టి ప్రతినిధివర్గము లిప్పుడు నాలుగయిదు బయలుదేరి నున్నది. వారికంటెకీ వైని చెప్పిన ప్రకారము రహదారిచీట్ల నొసగిన రాజకీయసంస్కరణవాదులు 60, 70 వరకు నుండురు. వారతనమువారు తాము చెప్పిన ప్రకారము చేయుటలో లోపముండదుగాని ఒక్కమాడు. నింతయింది రాజకీయనేత్రుల నొడియానుండి పంపనద్దేశించలేదు. జబ్బుపడియో, పనికాలము ముగించియో నెలవుతీసికొన నెంచు యూరోపియనులకు మొదట రహదారిచీట్ల నొసగుట న్యాయము. దీని నెవ్వరును కాదనవలదు.

ఒకవిలేఖకు డిల్లు మాట వాగ్మయమున్నాడు. - 10-వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గోదావరిజిల్లా అసపర్తి ద్వారంపూడి గంగిరెడ్డిగారి కొమాల్లుకు, కొత్తూరి పసిపేరెడ్డిగారి అల్లుళ్ళకు అయిన ద్వారంపూడి రామాచంద్రగారి దినాకొ చెరువువద్ద సంచరించు పశువులకు మేకలకు గొట్టెలను ఆసేకములుగ చువుచుండిన పెద్దపులి మిక్కిలి నిశ్రుతతోను చాకచక్యముతోను చంపిరిని తెలియుచున్నది.

కడపిన సోపనము రాత్రి కాకి నాచయండు కొండలు శూన్యము కలిసి పొంతుల వేంకటస్వామిగారి ఆలయమున పట్టనలంది దానిని అల్లకల్లోలపరచి. ఎట్లకలకు. దానినిపట్టి మూలికిని ముంగుళ్ళకు పగ్గము చేసి విగించి బాలాజీచెరువువద్దకు తోలకొని రాగా జనసమూహమును జూచి లెదరి ఆలయచెరువునకు దురికి పగ్గముల విగింపులవలన నీదలేక సుప్రార్థకృత్యయ్యయ్యున నేమాయన దనపాగిలయల విడచెను. మరల నాశరమున గట్టున నెరరుబడవైచినో తెలియకున్నది. మంగళవార ముదయమున గట్టుమీద బడియుండ, వేంకటస్వామిగారి కీ వృత్తాంతము తెలియ, ఆయనవచ్చి ఉత్సవముతో కేరముకు కంబుస్థాపన మొనరించిరి. ఈవిశేషము అంతటితో సంకమొదలేదు. నిన్ను (శుక్రవారము) ఉదయమున 8,9 గంటలకు జమల చెరువుగట్టున ఆలయ పడియండిన స్థలయందు గురునాథశాస్త్రిచ్చి ముప్పలపై దమ దర్బనివేళ్ల తెట్టుకొనబోచ్చిరి. సెంహాద్రి ఆప్పన్న శివముని కొండటి కత్తెను. అంతట సెంహాద్రి ఆప్పన్న, దైవమహిమ, జీవహింస యిట్టిపదము లాశ్చర్యజనకముగ జనసమూహములకుండి వెడలెను. అంతలో వారిన్యాయముండి వేంచేసియుండిన బాగ్మజనస్వామి. రంగమునందు బాగ్మశాస్త్రి తెల్లవాణుజామున దనకు స్వప్నమున నీపట్టణమున దనమహిమ జూపుచునని పరమేశ్వరుడు చెప్పెననియు. అట్టిమహత్తు నెచ్చటనైన గాంచగల్గుట నేమాయని పట్టణమున దెల్లడల వెదకుచుండెనని పెద్దలతో నానస్వామి నుడివెను. అంతట ఎల్లరును ఆలయ కేవలముండి స్థలమును బరిశీలించి లింగాకారములతో పుట్టు బివెరితముగ బయలుదేరుట కనిపెట్టిరి. ఒక్కొక్కరి భావనబోవన నందినలెను లింగమునలెను అగుచున్నవని అనుకొనుచున్నారు. నిన్నటింట్ల నేటికి 6-7 అంగుళముల ఎత్తువరకు వెరిగినది. అచ్చట వైశిష్ట్యబడిన సన్యాసియును మతీయద్దన వైరాగులును జేరి పూజ లొనర్చుచుండిరి. ఆ స్థానమున నుండివిగ్రహమును నిజాపూజియ్యములు చేయుచున్నారు. అసంఖ్యాకులుగ జనబలవచ్చిచూచి మహిమాలికేయముల జెప్పకొనుచు పోవుచుండిరి.

బొంబాయి పనివాండ్ర సమ్మెకట్టు

జనవరి 21.

నేటియుద్ధము కట్టుదారులు మరల కీర్తిసంఘములను వెనుక నడచేసిరి. ముఖము 80,000 మంది సభకు బోయిరి. తమకొరకల సేవకర్తలను తగ్గింపవలదని ఉపన్యాసములు చేయించిరి. పిమ్మట వారు గవర్నరు గారివద్దకు బోవ నిశ్చయించిరి. ఇంకనుండి దొరతనపు గృహమున కేగుట మంచిది కాదని పోలీసువారు వారిని నిజమరించిరి. కట్టుదారులు తమ కొరకలను మహారాష్ట్ర భాషలో వ్రాసి పెద్ద అట్ట సెంక స్తంభమున కంటించి దానిని ముందు పెట్టుకొని బయలుదేరిరి. కట్టుదారులందఱును కాగ్రత్తక కాంతము వహించి యుండవలెనని అట్టకు రెండవ ప్రక్క వ్రాయబడెను. పోలీసువారు వారిని నిజమరించి అంతమంది పోవుట మంచిది కాదని బోధించి ఒక్కొక్కయొక్కతలయందున కైదుగడు మోక్షున ప్రతినిధుల సంఘంబిరి. ఇంకలలో ఆశ్చర్యదశములు పోలీసువారి సహాయమునకు వచ్చెను. పోలీసువారు గంటన్నరవరకును వారిని నిజమరించిరి. చాలమంది వెనుకకుమరలి తక్కినవారు వాదించుచుండగా మధ్యాహ్న సమయమపుడు పోలీసుకమిషనరు బోస్టికి బోయి మరల పని వారంభింపుదని వారికి హితవుచెప్పిరి. ఇకనుండువారు వీధులలో, గుంపులుగ గూడు నెడల తమిషేమబడుమరని ఆతడుచెప్పెను. చాలమంది కట్టుదారులు వెనుకకు తిరిగిపోయిరి. తక్కినవారిని నైనికులు తమిషేవేసిరి. నేటియుద్ధము కొంతమంది బాష్టోకోద్ధు ననుసరించి పోవుచు సోదాబుద్ధు బండి వాపివేసి ఇష్టునసారము నోయకొనిరి. ముగ్గురు కట్టు కొ న బడిరి. చీ నా బ కా రు లో చాల దుశాసములు తెదవబడెదరు. నేడు కాకర్యాయి పెటిటు ఆసుపత్రి కడకుగ 4000 మంది కట్టుదారులు గుమిగూడిరి. ఆసంగతి పోలీసువారికి తెలిసి వెంటనే వారిని తరిమి వేసిరి.

జనవరి, 22.

కట్టుదారుల కొరకలలో పెక్కింటి సభికారు లంగీకరించిరి. రాజీనామా మరతులను నిన్నటి సాయంత్రము పోలీసు కమిషనరుగారు చెప్పగా వారలో ననేకమంది చాల సంతోషించిరి. గవర్నరుగారి సహాయమున చాలావరకుదేశము, ఇంక నామరతుల కట్టిలోపమును రాదనియు, ఆమరతులు ప్రతియం త్రాలయపు గోడమీద నంటించబడుననియు వారు చెప్పిరి. పిమ్మట యం త్రాల యాధికారుల ప్రకటన ము సత్యమని చదివెను. ఈప్రకటనమును నిన్నటికత్తికలో ప్రచురించితిమి. విస్ఫోటుగారి యుపన్యాసాంతరము కార్మికులు చాల సంతోషమును దెలిపిరి. వచ్చినవారి నందఱిని తేల్చుకొనుటకు నేడు కర్కాలయములు తెదవబడెను. నేటికడయము గోడల మీద యంత్రాలయధికారుల ప్రకటనము లంటించబడెను. ప్రకటనమందలి మరతులనుగూడ నిన్నటి పత్రికలో ముద్రించి యుంటిమి. అయినను పనివాండువుల పని వారంభించినట్లు కానరాదు. తాము కొరక అన్నిటిని పూర్తి గనిచ్చినగాని పని వారంభింపమని వారు చెప్పుచున్నారు.

పి. అండు ఓకంపెనీ వారి పనివారి మరతులు

పి. అండు ఓకంపెనీవారి వారి కాకర్యాలయములందలి పనివారలు కట్టుకట్టిన పిమ్మట యజమానుల కొక విజ్ఞప్తినిపిరి. క్రిందటి సంవత్సరము ధరలు పెంచుటవలన నూటికి 10 వంతులు మోపున జీతమును హెచ్చించినందులకు వారు కృతజ్ఞతన తెలిపిరి. అయిన నిప్పు దా జీతము చాలకున్నది. గావున నింకను హెచ్చింపవలయును. మరియు తక్కిన కంపెనీలవారు కొందఱిచ్చినట్లుక నెలజీతమును బోసనుగా ఇవ్వలయును. నూటికి 25 మోపున "వార్ అలవెన్సు" నీయవలయును. జరలు మే నేజరు ముద్దాకుగారిని కార్మిక ప్రతినిధులు సందర్శింపగా వారిట్లుచెప్పిరి: కంపెనీవారు కార్మికుల సంగతిని దయార్థదృష్టితో పరిష్కరించుచున్నారు. అయినను దురదృష్టవశాత్తు కార్మికులు చెడుదారిని త్రొక్కిరిముందు హెచ్చరికవైన సంపలేదు. అయినకు వారింక నటులనే దయార్థదృష్టితో వారి సంగతులను పరిశీలింతురు గాని కట్టుదారులమాత్రము వెంటనే పనివారంభింపవలయును. సోమవారములోగా వారి విజ్ఞాపనకు ప్రతికూతము రాగలదు. "పై మున్సెఫ్ ఇండియా" విలేఖరు ముద్దాకుగారిని సందర్శింపగా ఆరెండుకంపెనీలను ఒకనెల జీతమును బోసనుగా నిచ్చిరనుటకు ఆబద్ధమనియు, రెండు మాసములక్రిందటనే, తాత్కాలిక సంధి యుత్సవములపుడు పనివారల జీతము హెచ్చింపబడెననియు చెప్పిరి.

పురసాలకసంఘపు పనివారు

క్రిందటి సోమవారము నీటిపారుదల శాఖయందలి పనివారలు సమ్మెకట్టినది తెలిసి యుంటిమి. వారు నిన్నటికడను మరల పని వారం భించిరి. మూర్తాన్ని ప లా క మిషనరుగారు కట్టుదారులకు గలసికొని ఎప్పుటికప్పుడు వారికి జీతము వృద్ధిచేయబడుచున్నదనియు, కొలది మాసముల క్రిందటనే "గ్రేయినుకంపెనీ"ను వార్ అలవెన్సు" నీయబడెననియు, తాము తమయిబ్బందుల నన్నిటిని లిఖితపూర్వకముగా దెలిపికొనిన తాను దయార్థపూర్వకముగా వాలోచించుననియు, వారు వెంటనే పనివారమాత్రము ప్రజేతంబులయిననియు సత్యమని చెప్పెను.

టంకసాల సమ్మెకట్టు.

పోర్టునందలి చక్రవర్తిగారి టంకసాలలోని 2150 మంది పనివారలలో 1200 మంది నేటి ఉదయము సమ్మెకట్టిరి. అయినను నిన్నటికడను యధాప్రకారముగ 1900 మంది పనిచేసిరి. నేడు వారం ద టంక కార్యాలయము ముంగిట గుమిగూడిరి. 600 మంది మాత్రమే లోనికి బోయిరి. జీతములను హెచ్చింపగోరుచు శుక్రవారమునాడొక నిజ్ఞప్తిని కొందఱు వేలునుగారి కచ్చించిరి. అతడు దానిని వెంటనే ఇండియాదొరతనము వారికి తెలిపగా నేడు వారి కట్టు తంబి వచ్చెను:—కోజునకు 4 అణాల కంటె సభికమును 4 రూపాయలకు తక్కువకు జీతము ముట్టుచున్నవారి జీతమును కోజునకు 2 అణాలకును హెచ్చింపవలయును. కోజునకు 7 అణాలకు లోపుగ జీతము ముట్టు నట్లువాండ్రొక గూడ రెండణాలు వృద్ధి కలుపబడెను. ఈవృద్ధి చాలదనుచు వారు ఎన్నునేడు మైదాములో సభచేసి తమ కొరకలకు మింటుమాస్టరుగారికి లిఖితపూర్వకముగ దెలుప నుద్దేశించిరి. వారేమియు నల్లరిచేయనందున పోలీసువారి కట్టికట్టమును లేవండెను.

జనవరి 22-న తేదీ బుధవారమునాటి యుద్ధమున పనివాండ్రలో అసంతృప్తి కలిపెట్టి, వాటిరాత్రి టంకసాలను మూయుటకు యజమాని నిశ్చయించెను. పనిజీత విచ్చగించినవారలు మరునాటి యుద్ధమున తొమ్మిదిగంటలన్నరకు రావలసి నదని, మే జరు జి హెచ్. విల్లి ను గారును, టంకసాల యజమాని యు సంతకములు చేసి ప్రకటనపత్రములను యంత్రకాలావరణములో పంచి పెట్టిరి. పనివాండ్రందఱును పనిలోనికి వచ్చి జీతములు మొదలగువాటిని గుఱించి ఏవైన విజ్ఞాపనలను తెలిపిన టంకసాల యజమాని యాలోచించుననియు, పనిలోనికి రానివారికి హాజరుకాని కాలమున జీతము లీయబడవనియు ప్రకటనమున వ్రాయబడెను. ఆ కరపత్రములను చూచిన పిమ్మట పనివాండ్రట్లు నశుచుకొందు రని యూహించబడుచున్నది.

కొన్ని మిల్లులు తెరిపబడుట

స్థిరపరచిన ప్రకారము టూర్నియో సామిప్యమునకున్న కొన్ని మిల్లులలోని కార్మికులు 22-న తేదీని పని ప్రారంభింపలేదని విచారణకల్గి తెలియవచ్చుచున్నది. మిల్లులు తెరిపబడెను. పని ప్రారంభించు కాలమునకు ఒక అరగంటముందుగ మిల్లులు పనికి సిద్ధమగుచున్నవిని పనివాండ్రకు తెలియుటకు, మిల్లులు మారవేసెను. కొందఱుపనివాండు మైక్రోస్కోపు కార్మికులములకు బోరెరి. వీనివల్ల వీరు సంతోషించుచున్నట్లుల గోచరమగుచున్నది. ఒకటి రెండు మిల్లులలో పనివాండు లోన బ్రవేశించిగారి, మిల్లులకు నడవుటకు వారి సంఖ్య చాలకుండెను. బయట నిజమబడిన కార్మికుల నెండుకు పనిలోనికి రాలేదని ప్రశ్నింప, వారు కొన్ని హేతువులను చెప్పిరి. నరుపాయము చేయబడునని పందిపెట్టబడిన ప్రకటన పత్రములందు బొంబాయి గవర్నరుగారి చేత్రాణు లేదని కొందఱును, మిల్లు యజమానుల సంతకములు లేవని కొందఱును నుజువ సాగించిరి. టూర్నియో సామిప్యపు మిల్లులలో పని జరుగకున్నను ఎద్దెద్ద సమాను, మేయరు సమాను, డాను, జాంపెను, పరేజులలోని క్రేసెంటు మిల్లులలో పని ప్రారంభమయ్యెను. పరేజులలో గ్లోబు మిల్లు మున్నగు యంత్రకాలలలోను గూడ కార్మికులు ఉదయముననే వచ్చి, యంత్రములకు భద్రపడి, వర్మిరి. 23-న తేదీ నుండియు అమిల్లులలో పని ప్రారంభింపబడు నని తలపబడుచున్నది. నరుపాయములు చేయబడునని చెప్పు ప్రకటనలు 21-న తేదీ సాయంత్రమున, ఆలస్యముగా పంచిపెట్టబడుటచే కార్మికులకు సకాలమున నావార్త తెలియకుటచే వారు పనిలోనికి రాలేకపోయిరి కొందఱును చాలమంది పనివాండ్రో యొక నిశ్చితార్థి సాయమునకు రాలేదని కొందఱు ననుకొనుచున్నారని. ఉదయముననే యంత్రములు తిరుగవలయునన్న, వేళవ

కామున నాలుగుగంటలకే బాయిల్స్ ను నడిపింపవలయు నని యంత్రకాలల పెద్దయ్యుద్ధములు నడిపిరి.

21-న తేదీ సాయంత్రము ప్రకటనపత్రములను పంచి పెట్టినపుడు యంత్రక సహాయార్థిగుల (వైరుమను) గృహములు, మిల్లు యజమానులకు దెలియనందున సకాలమున వారి నిరాదంబతేకపోయిరి. సమ్మెకట్టిన దినములకు గూడ కూలి నియ్యకలేనని కార్మికులు కోరినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. మిల్లు జల్లాలలో నన్నిధులములలోను కాంతిగలదు. 21-న తేదీ కలహము, వీధులలో కనబడెను గొప్పగొప్ప పనివాండ్ర గుంపులు నేడు గావించుటలేదు. కొద్దిమంది నైనికులు మాత్రము ముఖ్యస్థానములయొద్ద కావలియుండిరి. మరల నెవరైన కట్టు పన్నిన రిపు 23-న తేదీని అన్ని యంత్రకాలలలోను సకాలమున పని ప్రారంభమగు నని యూహించబడుచున్నది.

ఇనుప పనివాండ్ర సమ్మెకట్టు.

అలాకాకు అనుదోను కంపెనీవారి కార్మికు, మేజర్ గోవాకు ఇనుప యంత్రకాలలలో 2000 మంది కార్మికులు బుధవారమునాడు సమ్మెకట్టిరి. వీరికి మంగళవారమునాడు జీతము లివ్వబడెను. అంతవఱకును వారసంతృప్తి కనబరచలేదు. జీతములను హెచ్చుచేయవలసినదని ముందుగ చెప్పకయే, బుధవారమునాటి యుద్ధమున నిలిచిపోయిరి. వారు యంత్రకాలయొద్దకు వచ్చినపుడు తమ కెంత హెచ్చు వేతనము కావలసిందయు వారు నిశ్చయించుకొనలేదు. కాని గడచిన సమ్మెకట్టుకు ఆర్.వి.ఎమ్. నాకానిర్వాహకములలోని కార్మికులకు దినమునకు నాలుగు అణాలు హెచ్చుజీతమిచ్చినదియు తమకును అట్లే హెచ్చుచేయవలయు ననియు తరువాత వారిలో కొందఱు నూచించిరి. మిల్లు అధికారులకు వ్యవధిగా కార్మికులు నివయమును తెలుపనందున నాటి కిండ్లబోయి గురువారమునాడు యజమాన వచ్చి తెలిపెన మనిరి.

పిఎన్ ఓకంపెనీవారి నాకానిర్వాహకములు.

పి.ఎన్ ఓకంపెనీ లి. వి. ఎస్. ఎస్. నాకానిర్వాహకములలో పనివాండు తిరుగ వలయు ప్రారంభించిరి.

దోపిడికి శిక్ష.

సమ్మెకట్టులో, దోపిడిచేసినందులకు, ఇద్దరిపైని కేసు చేయబడెను. వారిలో నొకనికి రెండు నెలలపను మరయొకనికి మూడు నెలలపను కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

కొమ్ముగా పనిలోనికి వచ్చుట

మిల్లు పనివాండ్ర సమ్మెకట్టు పూర్తిగా తగ్గలేదు. మార్చి, సింప్లెక్స్ మిల్లులలోను మరికొన్ని మిల్లులలోను పని జరుగుచున్నది. దిన్ హెటెటిలు, సెంచరీ ఫజాబాయి మిల్లులలోను మరికొన్నిటియందును పని జరుగుటలేదు. సమ్మెకట్టిన దినములకుగూడ జీతములు కావలయునని కోరచు 21-నతేదీని ఆనేకందలమంది కార్మికులు సాండురస్తువీధిని తిరుగుచుండిరి. పోలీసువారు అల్లరి జరుగకుండ జూరుచుండిరి. పోలీసు కమిషనరుగూడ నచటికివచ్చెను. కొందఱు తేయనుకలుగలేక.

మిల్లుపనివాండ్ర సమ్మెకట్టు 23-న తేదీని గూడ తగ్గలేదు. ఆనాడు ప్రతియంత్రకాలలన్నియును శుభము సాగించి యుటకు సిద్ధముగా నుండెను. ఉదయమున ఆరుగంటలకు, రహస్యము ఆరు యంత్రకాలలలో పని సాగించి ధ మై నది. చాలమంది కూలివాండువున వచ్చిరి. పట్టులమీద నన్ను సమ్మెకట్టు పనివాండు ఒకగంటలో వేలకొలదిగ వారివారి యంత్రకాలల యెగుట సమానేకమై యంత్రకాలలలోని కేసు వారలకు హాసములేయుచు, రాళ్లవల్లయు గండరగోళయు జేయబోచ్చిరి. సమ్మెకట్టువాండ్రొకరి తొందరలు జరుగునని భయపడి, యజమానులు పనిజేయుచున్న కార్మికులను విడిచిపెట్టి, యంత్రకాలల మూయుకొచ్చిరి. మేనక్కచే పెట్టి మిల్లులలోనివారు వారి యజమానుల ప్రకటనలను నమ్మించించిపారవైచి, మలబారు కొండమీద నివసించుచున్నవారి ఏజెంటు దగ్గఱకు నకు న ప్రయత్నించిరి. సమ్మెకట్టు కాలములోని జీతమును ఒక్కనెల జీతము బోసనుగాను వారు కోరుచున్నట్లు కనపించుచున్నది. వరి నిశ్చయమునాడ మొత్తముమీద పని స్థంభితమైనట్లు కనపించుచున్నది. నీటి చక్కబడునని చెప్పట కష్టతరముగానున్నది. సమ్మెకట్టు పనివాండ్ర చర్యలవలన పురజనులకు వారిపై విరక్తి కలుగుచున్నది. ఈసమ్మెకట్టు గడచుచుండెనచో, పరిస్థితి యుగ్మరమగుననియు, వీరికి సరియగుభోజనము లేనందునకు పశువుతలేనందునకు పురములోని జనుల ఆశ్చర్యమునకు భంగమువచ్చుననియు అందఱును భయపడుచున్నారు. వీరు పట్టునమున అన్ని పేటలకును గూడ బోవుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి టంకసాలలోను ఎలికామడోను కంపెనీలోను గూడ పని వాండ్రొ సమ్మెకట్టు ఇంకను జరుగుచున్నది. సమాధాన మేమియును కుదిరినట్లు లేదు.

Mesopotamia

Mesopotamia Heroes.

Awards to I. A. Officers.

Three Indians Receive M. C.

LONDON, January 13.

The "Gazette" contains the following awards of Military Crosses to officers of the Indian Army for deeds in Mesopotamia:—

Lieut. H. G. Allum.—This officer displayed great courage and coolness and successfully withdrew all his machine-guns and horses under intense shell fire. He had previously done good work in trying and hazardous circumstances.

Jemadri Ami Lal (Third Skinner's Horse).—When in charge of a sub-section of machine-guns, supporting the advance cavalry, although exposed to heavy fire, he continued to use his guns with great skill and coolness until the last squadron of the cavalry had withdrawn. He showed great coolness and judgment on another occasion, when in charge of led horses, which were heavily shelled and which suffered many casualties.

Lieut. B. H. Singh (medicals).—When the dressing station, of which he was in charge, was heavily fired on and the situation was temporarily critical he collected and brought in the wounded and showed great coolness and initiative when aeroplanes bombed the ambulance.

Capt. Vernon Beadon.—He displayed great coolness and determination during an advance against a strong enemy position. Owing to his able handling his company, although heavily fired on, suffered very few casualties.

Lieut. Norman Burcan.—He displayed great coolness in action, making several excellent reconnaissances of fords of a river under fire, and bringing back valuable information.

Lieut. J. M. Clive led his company with great coolness and skill under heavy fire and continued to do so after being wounded. He helped to consolidate a position and exposed himself fearlessly in order better to direct and repulse a counter-attack.

Second-Lieut. T. C. Crichton.—During an attack on a house held by malcontents he climbed on the shoulders of one of his men, fired at the enemy defending the opposite wall, then dropped into the courtyard, followed by his men.

Subadar D. S. Pundir (Thirty-ninth Garhwal Rifles).—His platoon throughout two days' fighting was very heavily engaged. He was posted on the right of the line and came under severe rifle fire. He displayed great courage, coolness, and ability in directing the fire of his men until a bullet broke his leg.

LONDON, January 14.

The "Gazette" contains the following awards of Military Crosses to officers of Indian Army for deeds in Mesopotamia.

Lt. D. M. HERBERT.—When a demonstration against an enemy position seemed likely to fail, he promptly re-inforced the party and by his coolness and resolute advance under heavy fire he made the demonstration successful. He has always shown great energy and determination in action.

CAPTAIN L. W. HUGHES.—He showed great skill and ability in commanding his company during the final assault of an enemy position and coolness in action.

SEC. LT. ELWARD. HUMPHRIES.—(Signal Service). When commanding a cable wagon, although shelled by the enemy and compelled to abandon the wagon, he continued to lay the cable so that he kept up communication with the Brigades.

Lt. R. N. Kapadia.—(Medicals). Exposed to heavy fire he continued throughout the action to collect and dress the wounded who were much scattered, thereby saving many lives.

Lt. G. D. Maclear.—He with the leading company in an attack although severely wounded in the neck and having a bullet in his shoulder, did not stop advancing until he got a bullet in his knee. His cool and dashing conduct was magnificent throughout.

Lt. E. P. Macintosh.—With a small patrol penetrated the enemy's lines, returning undetected in daylight with four prisoners including two officers, having extricated his patrol from a position of considerable danger.

Lt. R. G. Mountain.—Held his company in an attack with great courage and dash though wounded in the leg. Subsequently in an exposed salient of a captured trench which was heavily swept by fire from front and flank he collected five Lewis guns and brought the harassing fire to bear on the enemy's strong point, thereby greatly assisting a later attack.

Ressalidar Munsabdar Khan.—He with a patrol which penetrated the enemy's lines during the night, gained much valuable information and brought back four prisoners, including two officers. He greatly assisted his British officer in extricating the patrol from a position of considerable danger.

Lt. A. R. Nye.—He exposed himself freely under heavy fire in order to visit all portions of his front line. His cool and fearless conduct encouraged the men, thereby turning a temporary check into a successful offensive.

Lt. C. H. Phillips.—During an attack, worked continuously without rest for thirty six hours, he rendered the greatest assistance and showed great coolness under fire. His conduct throughout was of a high order.

Lt. C. K. Tester.—He worked unceasingly under fire for two days and nights, utterly disregarding danger, and inspiring all ranks to greater efforts.

Capt. Robert Tilly.—He led an attack and held it together under heavy enfilade fire. He had to expose himself continuously to do so and displayed fearlessness of a high order. Owing to casualties to British officers, there was a danger of the attack becoming disconnected and this danger was obviated solely by his gallant leading.

LONDON, January 15.

The "Gazette" contains the following awards of Military Crosses to officers of the Indian Army for deeds in Mesopotamia.

Lt. J. D. Twinberow.—He led his company in attack on three consecutive lines of enemy trenches with spirit, courage and dash, and though a very young soldier handled his men with coolness and skill.

Lt. W. H. Young.—Whilst exposed to heavy fire he carried out his arduous duties with efficiency and zeal. He was severely wounded.

The Emperor of the Sahara.

LONDON, January 22.

A message from Mibela (Texas) states that a Grand Jury has refused to indict Madame Lebaudy for the murder of her husband, the so-called Emperor of the Sahara whom she shot and killed.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

An Informal Investiture.

DELHI, January 23.

At the informal investiture to be held at the Viceregal Lodge on Friday the following recipients also will be decorated:—

C. I. E.: Messrs. De La Fosse, and Pim, Sirdar Gurnam Singh, Kurjar Unkar Singh, Brigadier General Boore, Major General Heber, Brigadier General Sorabie, Brigadier General Drew, Lt. Col. Le Mesurier and Major Gillespie.

Court Mourning.

DELHI, January 23.

Owing to the death of H. R. H. Prince John a court mourning is ordered for six weeks from the 26th January.

DELHI, January 21.

It is understood that legislation will be undertaken in India to make provision for determining the date of war and for purposes connected therewith.

Bombay

Mill Strike Still Continues.

BOMBAY, January 23.

The mill strike continues to-day. This morning all cotton mills got ready to start work and about a dozen actually commenced work, at 6 a.m. a larger number of their operatives having turned in. In about an hour's time the strikers who were still holding out gathered in numbers before their respective mills and attempted to create disturbance by throwing stones and jeering at men seeking admission. Fearing violence from the strikers outside their mills the authorities decided to close down their mills and release their operatives. The men of Maneckji Petit mills doubting the validity of the notice put up by their agents tore down the notice and attempted to march towards their agent's residence in Malabar Hill. It appears that the men are still holding out for strike pay and all round bonus of a month's pay. The situation on the whole appears to be a deadlock and it will be impossible to forecast developments. The strikers are by their attitude alienating public sympathy. It is feared if the strike continues the situation will become desperate further endangering the public health of the city owing to their underfed condition and filth. They are spreading all over the town. The strike at the Government Mint and of the employees of Alexander & Co. still continues and shows no sign of settlement.

Special Allowance to Tramway Employees.

BOMBAY, January 23.

With a view to alleviate discontent among the tramway employees a notice was put up to-day at the Bombay Electric and Tramway Company's depots to the effect that owing to further rise of cost of grain and many other necessities of life additional special allowances are granted to men whose monthly pay does not exceed two hundred rupees per month. The allowances vary from five to fifteen per cent according to pay. The additional special allowances will take effect from the 1st instant.

Bombay Governor's Sympathetic Message to His Majesty.

BOMBAY, January 23.

H. E. the Governor of Bombay has telegraphed to His Majesty the King-Emperor expressing deepest sympathy of his Government and the Princes and people of the Bombay Presidency at their loss in the death of Prince John in reply to which His Majesty has telegraphed expressing thanks.

Agricultural Supplies from India During the War.

And Consequent Famine in India.

BOMBAY, January 22.

A correspondent of the "Times of India" in a letter to the paper quotes figures from an English paper showing what enormous supplies of agricultural and other produce have been sent from India to England, France and Italy during the past four years. They include 47 lakhs tons of various foodstuffs, 30 lakh tons of wheat and 25 lakhs tons of oil and oilseeds. The correspondent says:—

Gladly, Ungrudgingly, Even Gratefully to England in her time of supreme trial. She felt pride in the service she was able to render, but now that her granaries are exhausted, her resources overdrawn and she is faced with famine and that the Shipping Controller is able to release freight cannot the Government of India take at least two dozen of these released ships on Bluebook rates and utilise them to bring rice from Burma, sugar from Mauritius and Java, coal from Calcutta and thus alleviate hardships of the people?

Calcutta

Serious Rioting.

CALCUTTA, January 23

There was a serious rioting at Kankinara between two parties of Kabulis. One party consisted of 12 and the other 30. It is stated that there was illfeeling existing between the two parties and on the day of occurrence one party trespassed into the other party's house and free fight ensued in the course of which two were seriously injured on one side and five on the other. One of them died on the way to hospital and the rest are lying in the hospital.

All-India Sub-Asst. Surgeon's Conference.

CALCUTTA, January 23.

Before a large and influential gathering His Excellency Lord Ronaldshay opened this morning at Campbell Hospital the sanitary, scientific and indigenous drugs exhibition, which is being held under the auspices of the 13th annual conference of All-India Sub-Assistant Surgeons, which also commenced sittings to-day. The members of the All-India Sub-Assistant Surgeons' Association presented His Excellency with an address of welcome in the course of which they expressed their gratitude for the Governor's great endeavours to combat hookworm disease and malaria, to improve the lot of lepers and to raise the status and pay of Sub-Assistant Surgeons. In the course of his reply His Excellency congratulated the Sub-Assistant Surgeons of Bengal on the valuable part they had played in the humanitarian work of alleviating the sufferings of the wounded and dying in the various theatres of war. Out of the total cadre of 302 Sub-Assistant Surgeons in Bengal 83 men in all volunteered for medical service, 51 for service in India and 32, for overseas service. This was a record of which His Excellency was proud. His Excellency reminded them that their opportunities of rendering valuable service overseas had not come to an end with the cessation of hostilities. In Mesopotamia there was wide field for knowledge and skill of Sub-Assistant Surgeons and he hoped that the generous terms the Government were now prepared to offer to Sub-Assistant Surgeons volunteering for employment under civil administration in that country would appeal to them. His Excellency and his Government had been doing their best to tackle the vast question of public health in Bengal and hoped that the Sub-Assistant Surgeons of Bengal would play great and increasingly important part in the campaign against disease.

Release of Detenues.

CALCUTTA, January 23.

A Bengal Government "communiqué" issued on Wednesday night shows that a large number of "detenues" have been released during the last three months. The number of persons detained was 1662, the number of persons released 481, the number of persons in connection with whose proposed release sureties have been called for 196, the number of persons under restriction in foreign domicile 259 and in home domicile 126.

A Shell Accident.

CALCUTTA, January 23.

One Debadar of Barrackpore was removed to local hospital yesterday with wounds on his leg. It is stated that he was sitting in the verandah of his house when a shell accidentally burst and injured his leg seriously. He was picked up unconscious and removed to hospital where his leg was amputated.

'Capital' Sued for Libel.

CALCUTTA, January 23.

At the High Court to-day Mr. Justice Rankin was engaged in hearing a suit brought by Mr. Charles Joseph Halifax against "Capital" Ltd and its Editor Mr. Lovett. In opening the case for the plaintiff Mr. Buckland said this was an action to recover one lakh of rupees as damages for libel. The suit was brought by Mr. Halifax who was a member of Indian Civil Service and member of the Punjab Legislative Council. The libel contained in an issue of "Capital" of the 12th April last. About the time the article appeared there was pending in the Punjab Council a bill called Patrol Bill. The object of the Bill was to enable Lambardar, Village Headman, compulsorily to call out villagers for the purpose of keeping out dacoits, if necessary. The suggestion made in "Capital" was this. It is rumoured that a member of the Council of the Punjab, the Hon'ble Mr. C. J. Halifax is seeking to introduce a new clause in Patrol Bill recommending punishment of whipping prostitutes. Counsel said this was untrue and there was no such rumour. Mr. Halifax did not even speak on the bill nor he had any idea of introducing such a clause. Then it was stated:—No doubt it was a fit punishment but what about the other party in the matter. Further on it was stated:—There is a law of scripture. Let him who is without sin amongst you cast the first stone and it is whispered. There was a dash after the word (whispered). Counsel said, in Bible that particular passage was stated in connection with sin of adultery and here it meant that Mr. Halifax was not a man who was without sin.

The defendants in their written statement denied that the article was false and malicious. In fact there was a rumour and defendants believed in its existence. They doubted the truth of the rumour and published that and commented upon it. Comments, they said, were fair and bonafide. The defendants offered to publish an apology but the plaintiff refused to accept that.

In his examination the plaintiff said that he was now Commissioner of Lahore. He did not introduce the Bill nor any amendment, but he was on the Select Committee and took part in discussion. It was not true that he sought to introduce a clause in the bill recommending whipping of prostitutes. In cross examination plaintiff said his position in society had not been prejudicial and nobody treated him with disrespect.

Mr. Langford James for the defence said he had not been able to get any evidence regarding the question of rumour. His instructions were that the writer of the article was dead.

His Lordship reserved judgment.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

భగవంతుడు కలహా; పాపము; దుష్టితీ—ప్రకటించలేనంత దునకు చింతింపబడును. —సంపాదకుడు

I

గ్రామోద్యోగములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఈ పన్ను కరణముల సంకల్పారంభము ప్రజలకు తోలినది అప్రాసమున వేరొకరి నియమించుట గ్రామాభివృద్ధికి మార్గమే కాని వారి కుటుంబములలోనివారిలో అందరినూ ప్రోత్సహించే అర్హత నియమించుట యనునది మాత్రము పూర్వస్థితికంటె మునుపటిదియగును. ఇందువలన గృహకల్పాలనము మొదలును వికసనమును కలిగించును. ఇట్లు పూర్వమువలె వాదనములను సోపించుటకు లాభకరము కాదు. వారసత్వములను గ్రామోద్యోగముల గర్వితులయిన గ్రామాభివృద్ధి కలుగజేసేటట్లు పాటుపడక లంచపుకూటికీ బడి గ్రామాదులనును దొంగతనములకు కొట్టుటలకు సమాచారము లగుచున్నారు. పల్లెలకు ఊళ్ళవారము లయిన విద్య, ఆరోగ్యము, వికసనము మొదలయిన ప్రజాహితైక కార్యములను నేపగించుదురు. గ్రామీణులు కొద్దికొద్ది ధనమును కష్టయము చేయుటకు నుండవలె నన్ను పల్లెల పూర్వమువలె నద్యోగవంతములయి చేకూర్చి కార్యములను సుముఖములయి ప్రజాభివృద్ధియందు కృషిని సోదగుట కలవయి యుండవలెనన్న చింతయున్న గ్రామోద్యోగములందు వారసత్వమును పొందుట కలగజేసే కలుగవలెనన్న చేయుట చేయవలెను. ఇది అనుభవము. నిర్ధారణము. నిష్పంకము. ఎట్టి ప్రజాకంటకు డెయినును గ్రామోద్యోగములందు జన్మించునంత మాత్రమున గ్రామోద్యోగములకు నిష్టయించునంతటి అన్యాయము చేసకటి యుండదు. ప్రభుత్వము వారు గ్రామోద్యోగములను, ప్రజాహితైకము నగు ప్రజాభివృద్ధి కొరకునెడల గ్రామోద్యోగముల నిర్ణయాధికారము గ్రామీణులకు వలెనవలెను. ఇది సుసాధ్యము. వారి కుపాధిద్యోగిని వారే నిర్ణయించు సమర్థులు. సంకల్పమున కొకపారి కట్టి యునుండి పల్లెలకు కేంద్రము ఎండక నెత్తుకొని ప్రజాహితైకము నెరుగని గర్వితులగు నుద్యోగములకు గ్రామోద్యోగుల నిర్ణయించుచుండవలెను గ్రామీణులను గ్రామీణుల పాలనాసామ్రాజ్య మంత కంటకు దీక్షాపథము కనుగొని నిక్కము. స్వయంనియంత్రత్వ మున్నదిగ్గల పిక్కటిలుచుండ గ్రామీణులను పరాధీనమునకును అనుభవము. పల్లెలనుండి కరిపాలనాసామ్రాజ్య మేగవలెను. ప్రజాభివృద్ధికి ప్రభుత్వమునకు పల్లెలస్థితి బాగుపడవలెను. గ్రామీణులను విషయమున ప్రజలు పాల్గొనవలెను. గ్రామోద్యోగముల నిర్ణయాధికారము ప్రజాభివృద్ధియను నునగలగలను. గ్రామోద్యోగములను వారసత్వమును విశేషముగ నిర్మూలించి తదుద్యోగనిర్ణయము ప్రజాసామాన్యమునకు చెందవలెను. వారి తపస్విత్వమును మాత్రము నిర్ణయాధికార మొసంగుట అన్యాయము, అక్రమము, గ్రామోద్యోగములకు భంగకరము. కాన ప్రజాసామాన్యమున కిది యధికార మొసంగవలెను ప్రజాహితైకము నుభవమును.

కృష్ణజిల్లా. నువరపాలనాభిలాషి.

II

బీదజనుల దురవస్థ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

అయ్యో, ఇప్పటికి నుమారు సంవత్సరమునుండి వేళయి లో మహాకాలము ప్రజల ప్రతిపదార్థమున విరుద్ధమయిన కలలు మోచి దివసప్రసాదమున ముగియ. చచ్చుచున్నందువలన ప్రజలకు భవిష్యత్తును జూడవలెను. ప్రజాకోటికి ముఖ్యమైన భారమును యావరపదార్థములలో పుష్కలమున భారమునకు, వస్త్రములకును బ్రస్తుతినిచ్చియున్నది. మితిలేనివెలుగు ప్రజలకు మహాభంగ గర్వితులయియున్నది. అందుకు విశేషముగా భార్యపుత్ర వేయవలెనుగని పీడగర్వితులయియున్నది. గత సంవత్సరములలో కొత్త భార్యములకు బ్రతిపదార్థములను జనవరి నెలలో గరిసె 1 కి 120, 125, 180 ల కంటె నెక్కువ ధర మన మెప్పుడును బలమును నారమా! కన్నవారమా! అట్టిస్థితిలో నీ సంవత్సరము గరిసె 1 కి 155, 160, 170 లు కూడ నతికమించి ధర ప్రాచుర్య

ఆంధ్రదేశవార్తలు

కృష్ణజిల్లా నందిగ్రామమున ముఖ్యుడి యేకాదశి సందర్భమున నుమారు రెండువేల (2000) విక్రయవలెన అన్న దానము చేసిరి. దానిని ముఖ్యుడి సంఘము వారు నిర్వహించిరి.

నిజామాబాద్ ను ఒకంగూరులోని కల్లూరులోని వాంధ్ర భాషా సంఘమునకు ముఖ్యుడై కలకరాధ్యక్షులవారవారికి సంబంధించిన భవనములలో నొకదానిని ఇతరముగ దానము చేసిరి.

ఒకప్పుడు వాగ్దానమునాడు:—గంగాజిల్లా ప్రజాభివృద్ధి కాలానాలో చేరిన అమృతకృష్ణమేనుడు గ్రామీణులకు కొద్ది ముద్రా 1½ మైలు దూరములో నున్నది. వస్త్రముల ముఖ్య ఆగ్రామమునకు వచ్చుటగాని, అక్కడనుండి వెళ్లుటగాని బహుకష్టము. ముఖ్యుని ప్రభుత్వమువారికి తెలిపగా కొద్దివేలములకు కాంక్షచేసి కొలకల జరిగింది. ఎన్ని దినములు విరేచించినను పని ప్రారంభించలేదు. ప్రభుత్వము వారు శ్రద్ధతీసికొని యీ సంవత్సరము వస్త్రములను యిచ్చుండికి లోను కాపట్లు చేయ ప్రార్థించుట.

తెజవాడనుండి మాన్యుక్త విలేఖకు డిల్లు వాగ్దానమునాడు:—మనదేశము లెల్లరు హిందీవాడు వర్ణనియమములను పునఃకల్పించి మహాభివృద్ధి చెప్పవలెనను. అటుల చెప్పుటతోడనే సుప్రసిద్ధి చెందక హిందీభాషను నేర్చుటకై ఈ ప్రాంతమునకు రాజా వరసంగరావు గారిని పంపినారు. వీరు హిందీభాషలో గొప్పకుశిలు. వీరు తెజవాడలో స్థావర మేర్పరచుకొని హిందీభాష నేర్చుచు. 21-వ తేదీ నుంచి వారు ఈ పని ప్రారంభించిరి. వేళచేక్కరావు గారి బౌద్ధాభిలాష వారు పాఠశాల నుంచెదరు. కాబట్టి హిందీ భాషను నేర్చుకొనలచిన వారెల్లరు దయచేయ ప్రార్థించుట.

కాటానబోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలు ఉపాధ్యాయుల పక్షమున ఉపాధ్యాయుల లోకరీతి వ్రాయుచున్నాడు:—డిసెంబరు నెల ప్రారంభవిద్యా ప్రతికలో వ్రాయు ఆంధ్రక క్రింద మయి వేసవే ప్రజలకు తుదాధికే మలమలమున్ను మరణావధుకు దిగిపోవచ్చుచున్నది. ఈ భరలకయినను రయితులు దురాకాపిచాపిడితులయి భాష్యమయ్యక తమ తమ గాడెలలో భాష్యమును బూర్ణముగా నింపి గాడెలకు నీళ్లు వైచి ముందు ముందు గరిసె 1 కి 280, 270, 280 లకు విక్రయించుటకుగాను నుద్యుక్తులయి యున్నారు. ఒక్కరయి తులనక కొంతభాష్యమునుగాక! అట్టి ఒక్కరయితులవద్ద నైనను ప్రజలు తమయావరమునకు సరిపడే భాష్యము కొని కాగ్రీతవడవలసినను వెదరయితుల ట్టి ప్రజల జీవనమున కడ్డుపడి యాభాష్యమును గూడ దామె నుండుగా జట్టింతురగాని మతియుకవిధముగా గాని ప్రయత్నించి తమభాష్యముతో బాటు తమ తమ గాడెలలో నింపి నీళ్లు వైచియున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో ప్రజలకు తుదాధి యెట్లునుగో గవర్నమెంటువారే ప్రజలక్షేమముకొరకు నూహించవలసియున్నది. ఇట్టిమహాదానాకథలో గవర్నమెంటువారి స్థితినితర బూర్ణముగానిచారింది వెదరయితులు తమ తమ గాడెలలో బూర్ణముగానిచి నీళ్లు వైచి భాష్యమును వైచియించి ప్రజలహితానిక దిగి తర స్థితిగతుల ననుసరించి గవర్నమెంటువారే యట్టి దురాకాపిడితులయిన రయితులవద్దనుండి భాష్యమును గరిసె 1-కి రూ 100 చొప్పున ఖరీదుచేసి ప్రయత్నించి గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్ ప్రజలకు నెరకే గావలసినభాష్యము వారివారికి నుచితమయిన ధర తేప్పి యిప్పించినగాని. చేతనందలి ప్రజలు యావరమును దుస్సహాయమున నుద్యుక్తులతో సంఘము రణము చెందవలసి యుండును. ఇట్టి మహాద్రవము నుండి ప్రజల రక్షించు మహాభారము మన చల్లరి బ్రతికె ప్రభుత్వమువారికి యెప్పుడు గాని తదితరులకు దుస్సహాయము. కాబట్టి ప్రజలు నిరాశానలయి సంఘమునకు చెందుటకు బూర్ణమే గవర్నమెంటువారు వెంటనే ప్రయత్నముచేయవలెను ప్రకారము తగిన చిత్తులు చేయించి వెదరయితులను దాకాపిచావమును బాటద్రోలి బీదజనుల రక్షించుటగాక! ఇట్టి మహాభారమును ప్రజలకు గలుగజేసేగాని చేతనందలి ప్రజాసంఘమునకు ప్రజలకు లాభము నుండును సంవత్సరమునాడు. ఇట్టి దుస్థితిని గవర్నమెంటు వారు త్వరలో నివారించుట ప్రార్థించుట.

రామచంద్రపురము మిట్టిపాటి చయములు.

నూచింపబడిన ప్రకారము మనదేశంలోని ఉపాధ్యాయులెల్లరు కృష్ణజిల్లా గవర్నమెంటు ఫిరక 1-వ తేదీని నుమా వేళమై మనకష్టములను శ్రీ దొరతనము వారికిని, ప్రజానాయకులకును, తీర్మానములవ్వరా నివేదించుకొనుట అవసరమై యున్నది. గుంటూరు మొదలును జిల్లాలోను నది ఉపాధ్యాయుల విద్యకే యిట్టి పథము చేసి ప్రజాసంఘములకు పుష్కలము యున్నాడు, మన మొకకాల మిట్లు నిర్వహించుటకు? లేదు. మికష్టములను తెలుపుచు కొరతేగిగవర్నము దిగువేయు ఏమ ముఖ్యో తమ యిష్టానుకూలము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ద్వారా వెంటనే తెలుపుడు.

విజయనగరసంస్థానమువారు త్రిపురము ఫిబ్రవరి ప్రథమ వారములో గావతాల నొకటి ధామం నుద్యమించి యున్నారని ఒకరు వారు వ్రాయుచున్నారు. దీనిలో యీ త్రిపురములో నిపుడును మండితోత్తమలవలన శిక్షణా విద్యలు నేర్పించెదరు. 80 మంది బిచ్చుగవర్ణులకు భోజన సదుపాయములతో నుచితముగా విద్యల నేర్పించెదరు. యొక్కలకు వారలకు యుంది మాత్రముల వగల వేరనములిచ్చి యుపాధ్యాయులుగా నియమించెదరు. ఈ పాఠశాలలో 1 గాత్రము, 2 పీఠ, 8 ఫిడె, 4 చుక్కగము, 5 నాగవ్వరము, 6 భరతము నేర్పవలెను. మనగాభిలాషో విట్టి పాఠశాలను స్థాపించి గావతాలవగలకు వార దీక్షాకోరే.

గుంటూరు తాలూకా గ్రామోద్యోగుల సభ 18-వ తేదీని గుంటూరు ప్రభుత్వమేనీ హాల్లో ధరల 1 గంటకు కొంపల్లి కోటిలింగము పుతులుగారి అధ్యక్షత్వమునైన సమావేశమైనది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు పొట్టిబండే రాజేంద్రరావుగారి తినియిన వ్యాసమును జరిపిరి. కొంపల్లి కోటిలింగము పుతులుగారు ఆగ్రామోద్యోగులను పంపించి వారి ప్రార్థనభోగవ్యాసమును జరిపిరి. వారు తమ యుపాధ్యాయులందు నూతన సరణ చట్టములలో విషయములకు తగు సమాధానములతో ఖండించి అవి వ్యాసములవద్దను, అవసరమని నొక్కి వచ్చాననిచిరి. వారి యుపాధ్యాయులనుండి క్రిందివిషయములు ముదిరయ్యెను: ప్రస్తుతపు చిత్తులమునందు లేకపోయినను ఉత్తరేత యీ గ్రామోద్యోగులను ఒకగ్రామము నుండి మరొక గ్రామమునకు మార్చుటకుగూడ అనకాకేమర్పడవచ్చును. అట్టిస్థితిలో గ్రామోద్యోగి ఆగ్రామమున నుండువరకు గాని ఉద్యోగము నుండువరకుగాని విల్లె సంకల్పము తన స్వభావాపేక్షయే గాని వేరొండు ఉండవలెను. ప్రస్తుతపు గ్రామోద్యోగులు గ్రామమును నిడచి పోవువారు వారు గనుకను, మరలపరంపరా మార్పుపోవును భీతిచేతను అటుల విచ్చలవిడిగ జరించవలెను. గుంటూరు తాలూకా సంఘ మొకటి స్థాపించుట.—ఒక విలేఖకుడు.

గుంటూరు ప్లేగునుగరించి యొకరిట్లు వ్రాయుచు నున్నాడు: మాయూకి చేపలలోనున్న దండమాడిగ్రామ వాసులు మండ వేంకట సుబ్బియ్యయ్య కాత్రిగారి రేలెండి తాము దిరకాలమునుండి యభ్యసించుచుండిన యాయుర్వేదమునే యాధారము చేసికొని, మార నివారణకై చికిత్సల చేయుచు నెంతమందినో యాహూరమైన మరలమృత్యువు నొటనుండి తప్పించుచున్నారని చెప్పటం కెంతయు సంతసించుచున్నాను. వీరచేతికి వచ్చిన 62 కేసులలో 42-కి కొందరకు బూర్తిగ కేమించి యు, కొందరకు, ఉద్భృత మడగి, నిలువండి యు నన్నదొక వైశాఖ్యమునందలి వ్యయము చేబడవలెను. చెడిపోయిన 20 కేసులలోగూడ నందరినీ సమయములో రాక, అనుభవినీయు వ్రాయు కొందర కొగమును దాను కొని కొందరు వ్యాధి మితిమీరిన వెంకటచ్చి నందునగాని వెంటనేవచ్చి యుండినవో వందరుకు యెట్లెక్కి యుండునని యే తోచుచున్నది. ఇప్పుడుకుదిరిన వారలలో కొందరిసంగతి దుర్లుటముగనే గానించెను. అట్టిదికూడ ప్రయత్న లొంగి, నుండు జవాబిచ్చినది. వీరిచికిత్సకు ప్రతిఫలమేమియు నభిలషింపకయే చేయుచున్నాను. ముందుకొద్ది రోజులు బౌద్ధ భాషాసలకుల తమకే తెచ్చియిచ్చు నుండిరి కాని, మాపురపాలకుల కట్లా వారివై యభిమానముతోను, వారివిద్యగతనేర్చునాకె నుండియు నుమహానాయకుల వలననే ప్రభుత్వ మెరుగును, మునిసవల్ కచ్చేరిలోనే వారికి తానిచ్చి సమాచారము చేయుచున్నాను. ఉదాహరణకు, ప్యరెంతాభిలాషుల నగు నీకాత్రిగారికుటుంబము మాయూకి కేలెంబులకూడ, ముమ్మాయా పదమంది యుద్ధులందునకైవచ్చిన యంతరాలపురుషుల యని నొందుచున్నది. గుమ్మెల్లో భగవంతుని వెచ్చించగల వారిల సంకల్పియేమాగాని, నిలువేదలమును, మార్చినచేయించు, మద్దెక వారే వైద్యులని నమ్ము జనసామాన్య సుఖము యందేమియు నతిశయోక్తి గానింపదు.

క్ర. సం. పేరు స్థానము

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhra Patrika Press, 7, Thambu Chetty Street, Madras.